

Klik hier voor een printbare
versie van het Jaarverslag 2013 >>

INSTRUCTIES

Bladeren: klik op de pijltjes links
en rechts van de pagina < >

Zie voor meer opties het menu
onderaan de pagina

SVn Jaarverslag 2013

SVN.NL

HOEVELAKEN, 23 april 2014

Starterslening
in de lift

SVn ook
fondsmanager

Onderweg naar
duurzaam wonen

TEGEN DE CRISIS IN

Van onze correspondent
Peter Giesen

PARIJS President Hollande heeft
minister van Binnenlandse Zaken
Manuel Valls tot nieuwe premier
van Frankrijk benoemd. Na de ver-
pletterende nederlaag van de gemeen-
françe socialisten bij de gemeen-
teraaitsverkiezingen moet Valls
bestuurders bijbanen stapelen.

meren dat SVn tijdelijk zullen
tingsregels bijdrage aan de Franse
ken voor deze "bijdrage".
groei en concurrentiekracht".
Premier Jean-Marc Ayrault is het eer-
ste slachtoffer van Hollands reactie op
de verkiezingsnederlaag. Ayrault be-
taalt de prijs voor de vaak amateuristi-
sche werkwijze van de regering. Bij vrij-
wel elk incident, van de Roma tot de
kwistie Leonardo, spraken ministers
bestuurders bijbanen stapelen.

fortaire krachten. Aan moed ontbreekt
telend overkomen. Het is de strijd aan met
kan gebruiken. Hij ging de strijd aan met
het hem niet. Hij ging de strijd aan met
de antisemitische komiek Dieudonné
en kwam als winnaar uit de bus. Valls
was ook de populairste minister in het
vorige kabinet. De meeste Fransen zijn
het eens met zijn harde lijn op het ge-

SVn
Stimuleringsfonds
Volkshuisvesting

De inhoud

Klik hier voor een printbare
versie van het Jaarverslag 2013 >>

HOEVELAKEN, 23 APRIL 2014

JAARVERSLAG 2013

SVn

01

Voorwoord

03

02

Verslag van het bestuur

06

Het jaar in vogelvlucht

07

Gebruik van de fondsen

17

SVn-Plusfondsen en

eigen vermogen SVn

20

Productie leningen

20

Kosten, baten & resultaat

23

Organisatie

25

Verwachtingen voor 2014

30

FILMS

Voorwoord

Thom de Graaf

03

Stimuleringslening
in Deventer

10

Verwachtingen 2014

Jan Willem van Beek

30

03

Bestuur

34

04

Jaarrekening

40

Balans 31 december 2013 na bestemming

40

Staat van baten en lasten

41

Waarderingsgrondslagen

42

Grondslagen voor de waardering

van activa en passiva

44

Toelichting op de balans

46

05

Overige gegevens

64

Controleverklaring van

de onafhankelijke accountant

66

**stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
Nederlandse gemeenten (SVn)**

Westerdorpsstraat 66

3871 AZ Hoevelaken

Postbus 9

3870 CA Hoevelaken

www.svn.nl

30 miljoen euro
extra rijksbudget
beschikbaar voor
Startersleningen

01 Jaarverslag

VOORWOORD THOM DE GRAAF

Bestuursvoorzitter SVn

Interview met Thom de Graaf, voorzitter stichting Stimuleringsfonds
Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. *Presentator:* Saskia Paulissen

INTERVIEW

TRANSCRIPTIE: INTERVIEW MET **THOM DE GRAAF**,
VOORZITTER STICHTING STIMULERINGSFONDS
VOLKSHUISVESTING NEDERLANDSE GEMEENTEN.

PRESENTATOR: SASKIA PAULISSEN

Meneer De Graaf we kijken terug op 2013, een jaar waarin Nederland nog behoorlijk veel last had van de crisis. Hoe is het SVn vergaan?

Het was een jaar van forse financiële economische crisis. SVn heeft dit wel gemerkt maar dan in positieve zin. Dat wil zeggen, er is alleen maar meer vraag naar producten van SVn geweest en dat betekent dat wij juist in tijden van crisis, van financiële nood, van zorg, veel kunnen betekenen voor onze partners; voor gemeenten, voor woningcorporaties voor de rijksoverheid, provincies, maar vooral ook voor de burgers. Als het gaat over leningen; Startersleningen, Duurzaamheidsleningen. Dus SVn groeit, je zou kunnen zeggen, tegen de verdrukking van de economische tijden in.

Als u als voorzitter terugkijkt op 2013, wat zijn voor u dan markante resultaten?

Ja, er gebeurt veel op het vlak van die Startersleningen. We hebben nu weer kunnen veiligstellen dat we dat in de komende jaren door kunnen zetten en er is ook een Rijksfonds beschikbaar gekomen. Dus dat is mooi nieuws. Een buitengewoon belangrijk ander resultaat is het feit

dat SVn fondsmanager, beheerder is geworden van het Nationaal Energiebespaarfonds. Wat werkt aan duurzaamheid van woningen en waar veel behoefte aan is. En ik ben erg blij dat het vertrouwen ook van de rijksoverheid en van de financiële wereld in SVn zo groot is dat wij ook dat fonds kunnen en mogen beheren.

Als we verder kijken naar 2013, de Starterlening bijvoorbeeld. Wat zijn daar de ontwikkelingen in geweest?

De Startersleningen blijven nog steeds buitengewoon belangrijk. Het is dat kleine stapje wat vooral mensen die nieuw op de woningmarkt komen, die een eigen woning willen kopen, maar vaak nog niet over veel middelen beschikken net kunnen worden geholpen om toch een eigen woning te kopen. Dat is soms niet makkelijk omdat de hypotheekverstrekkers natuurlijk wat voorzichter zijn geworden in de afgelopen financieel slechte jaren en dat extra duwtje van het startersfonds is meer dan ooit nodig. En we hebben gemerkt dat daar niet alleen behoefte naar is, maar dat ook de Rijksoverheid daar verder aan wil meewerken door én extra fondsen ter beschikking te stellen, € 50 miljoen, én ook te garanderen dat we in de komende jaren daar ook mee door kunnen gaan, in de zin van dat het fiscaal goed is en kan. Dat is qua regelgeving erg belangrijk.

En als we dan kijken naar duurzaamheid. Wat heeft 2013 daarin gebracht?

Ook daarin, bij de duurzaamheid, zie je dat de behoefte aan instrumenten die SVn levert, toeneemt. Duurzaamheidsleningen die

gemeentes kunnen vertrekken aan hun inwoners, als het gaat over het opknappen, met name duurzaam maken, energiezuiniger maken van huizen, maar ook de rijksoverheid heeft dat in het kader van het grote woonakkoord belangrijk gevonden, het energieakkoord en daardoor is het nu mogelijk geworden dat er een groot Nationaal Energiebespaarfonds komt, wat het eigenlijk mogelijk maakt dat ook in gemeenten waar op dit moment niet een Duurzaamheidslening wordt gevoerd burgers toch een beroep kunnen doen op extra middelen om net weer dat extra duwtje te kunnen gebruiken om hun eigen huizen energiezuiniger en dus duurzamer te maken.

Even iets geheel anders. Uw bestuur heeft de SVn Pluslening afgeschaft. Waarom is die maatregel genomen?

We hebben dat jaren gedaan om met de bescheiden eigen middelen van SVn wat projecten van gemeenten een extra impuls te geven, maar we vonden eigenlijk dat we maar een beperkt aantal projecten konden helpen en toch daar vrij veel middelen tegenover moesten stellen. We hebben gezegd, kunnen we niet een betere manier verzinnen om onze deelnemers te helpen en ook een beetje extra te belonen voor zover SVn eigen middelen heeft en dat hebben we gevonden in het overnemen van het beperkte risico wat onze deelnemers hebben bij die Startersleningen. De 10% risico die er dan nog bestaat, daarvan hebben wij gezegd dat nemen wij over, als SVn, en dat maakt het makkelijker voor de deelnemers om in zo'n Starterslening ook daadwerkelijk extra stappen te willen zetten. Dat is puur een comfort bieden aan de deelnemers, aan de gemeenten en de provincies.

Tot slot, is de samenstelling van het bestuur in 2013 nog veranderd?

Ja, we hebben in het bestuur afscheid genomen, helaas met spijt zeg ik moeten nemen, van onze penningmeester die dat acht jaar voortreffelijk heeft gedaan. Henri Lenferink, de burgemeester van Leiden, is erg belangrijk geweest voor de ontwikkeling van SVn. Gelukkig hebben wij een uitstekende vervanger kunnen benoemen, in de persoon van Ferd Crone, de burgemeester van Leeuwarden, dus dat is een belangrijke vervanging geweest, maar we kijken terug op een hele goede samenwerking met Henri Lenferink en ik wil hem op deze manier nog eens zeer hartelijk bedanken.

Als we dan nog even een blik naar de toekomst werpen, naar 2014. Verandert er dan nog wat in de samenstelling van het bestuur?

Ja, in 2014 zal ik zelf eraan moeten geloven, want dan is de reglementaire termijn van acht jaar voorbij. Dat zeg ik met spijt in mijn hart, maar het is natuurlijk goed dat de paarden worden ververs, dus we zullen op zoek gaan, met alle deelnemers, naar een nieuwe voorzitter en ook de huidige vicevoorzitter, Frank Kerckhaert, zal aan het eind van het jaar het stokje overgeven. Dus er komen nieuwe mensen mee aan het roer, maar wat de kwaliteit van de producten van SVn betreft verandert er helemaal niks.

Ik wil u heel hartelijk bedanken voor dit gesprek en wens u heel veel succes in uw laatste jaar als voorzitter bij SVn.

Bedankt.

Kamerbrief over
energiebesparing
in de gebouwde
omgeving en het
Energieakkoord
voor duurzame
groei

*'Meer startersleningen mogelijk dankzij
hernieuwde deelname van het Rijk'*

Pleidooi voor lage BTW
op zonnepanelen

02 Jaarverslag

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Het jaar 2013 in vogelvlucht

HET JAAR IN VOGELVLUCHT

2013 gaat de boeken in als zwaar jaar voor de woningmarkt. Het aantal verkochte woningen lag in 2013 op het niveau van 2012 maar nog altijd 40 - 50% lager dan voor de economische crisis. De woningproductie daalde eveneens, waardoor ook de werkgelegenheid in de bouwsector forse klappen kreeg. De Starterslening is in 2013 op grote schaal ingezet om de stagnerende woningmarkt uit het slop te trekken. Het is dan ook niet vreemd dat in 2013 het aantal deelnemers en samenwerkingspartners (woningcorporaties) bij SVn, maar ook het aantal verstrekte financieringen is toegenomen ten opzichte van 2011 en 2012. In 2013 werden door SVn 5.800 leningen verstrekt voor ruim € 149 miljoen. Het gaat hierbij om bijna 4.200 Startersleningen, 1.200 Duurzaamheidsleningen en 400 gemeentelijke Stimuleringsleningen. Het aantal verstrekte Duurzaamheidsleningen is ten opzichte van 2012 meer dan verdubbeld. Het aantal verstrekte gemeentelijke Stimuleringsleningen is in 2013 wel licht afgenomen.

Tabel 1: Verstrekte leningen 2009 - 2013

	2013	2012	2011	2010	2009
Verstrekte leningen in €	149 mln.	147 mln.	153 mln.	209 mln.	105 mln.
Aantal leningen	5.800	5.100	4.800	5.800	2.900

Compilatie bestuursvergadering 2013

‘20.000^e Starterslening verstrekt’

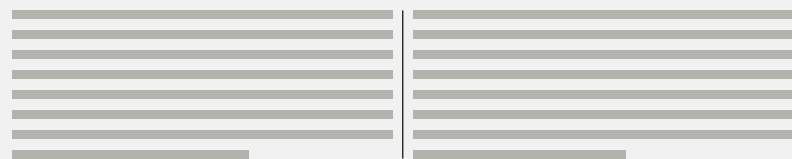
BRON: WWW.VASTGOEDACTUEEL.NL 25-03-2013

‘Blij met steun van Rijk voor starters’

BRON: WWW.DESTENTOR.NL 29-01-2013

WOONAKKOORD EN WET MAATREGELN WONINGMARKT

In het regeer- en woonakkoord is door het Rijk in totaal € 50 miljoen beschikbaar gesteld voor het verstrekken van Startersleningen. SVn heeft hiervoor eind 2012 een eerste storting van € 20 miljoen ontvangen en in 2013 de resterende € 30 miljoen. Met de rijksbijdrage en de bijdragen van provincies en gemeenten kunnen ongeveer 11.000 Startersleningen worden verstrekt. Het zichtbare effect van de rijksbijdrage is dat gemeenten en provincies in 2013 gestimuleerd zijn om hun startersfondsen bij SVn weer aan te vullen of zich als nieuwe deelnemer aan te melden.

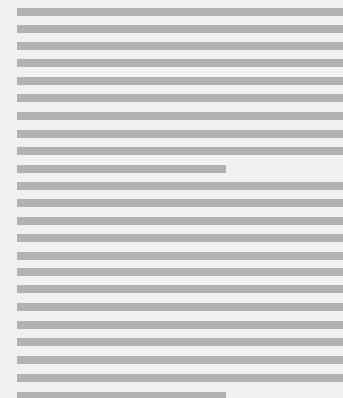

‘Gemeentelijke Startersleningen in de lift’

BRON: WWW.AEDES.NL 18-04-2013

‘Maatregelen woningmarkt op een rijtje’

BRON: WWW.NOS.NL 13-02-2013

Bij de vaststelling van de Wet Maatregelen Woningmarkt in december 2013 ging de Eerste Kamer akkoord met de handhaving van de Starterslening in haar huidige vorm tot en met het jaar 2016. Dit betekent dat tot en met 2016 bij een Starterslening de eerste drie jaar geen aflossing hoeft te worden betaald terwijl de Starterslening toch in aanmerking blijft komen voor fiscale aftrek. Het besluit van de Eerste Kamer geeft langjarige zekerheid en duidelijkheid over de Starterslening.

STARTERSLENING IN 2013 EN WIJZIGINGEN

Na een trage start is het aantal verstrekte Startersleningen in 2013 uiteindelijk op bijna 4.200 uitgekomen. De gemiddelde omvang van de leningen lag drie tot vier procent lager dan voorgaande jaren. In 2012 bedroeg de gemiddelde Starterslening nog € 29.570,- en in 2013 was dit € 28.340,-. Mogelijke oorzaken liggen in dalende koopprijzen, een voorzichtiger leengedrag bij de starter en een tendens bij gemeenten om de maximale koopgrens en de maximale Starterslening verder af te toppen.

‘Duurzame starterswoningen in Olst’

BRON: WWW.SALLANDCENTRAAL.NL 07-03-2013

Op verzoek en na consultatie van een aantal gemeenten heeft SVn in het najaar besloten verschillende wijzigingen in de productspecificaties van de Starterslening door te voeren, waaronder het verlagen van de toetsrente van 15 jaar naar 10 jaar. De lening voor de starter komt hierdoor nog beter overeen met de werkelijke extra financieringsbehoefte van de starter en sluit beter aan bij het doel van de Starterslening namelijk dat deel van de lening financieren wat de starter anders niet gefinancierd krijgt. De wijzigingen gaan in op 1 april 2014.

‘Starterslening blijft tot 2017’

BRON: WWW.SVN.NL 20-12-2013

‘Vlagtwedde stimuleert onderkant woningmarkt’

BRON: WWW.KANAALSTREEK.NL 08-02-2013

De bewoners van een flat aan de Douwelerwetering in Deventer wilden graag onderhoud laten uitvoeren aan hun flat. Om dit te realiseren was er € 300.000,- nodig. Volgens woordvoester van de VvE Ilse Hasselberg duurt het te lang om dit bedrag zelf bij elkaar te sparen. Gelukkig bood de gemeente Deventer uitkomst met de Stimuleringslening van SVn. De gunstige lening heeft ervoor gezorgd dat de flat in één keer een totale make-over kreeg. Zowel de voor- als de achterkant van de flat is volledig opgeknapt. De spouwmuren zijn geïsoleerd, alle voegen gerenoveerd en het dak vervangen. Met de Stimuleringslening van SVn helpt de gemeente Deventer bij het opknappen van de wijk. Wethouder Jos Piercy is blij dat de gemeente met behulp van de Stimuleringslening VvE's helpt om flats op te knappen.

Stimuleringslening

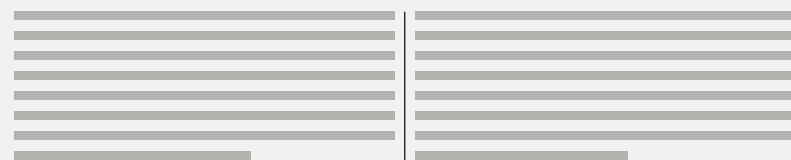
DEVENTER

STIMULERINGSLENING VOOR VVE'S

WET- EN REGELGEVING

SVn beschikt over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) voor het aanbieden van hypothecair en consumptief krediet. SVn staat daarmee onder doorlopend toezicht van de AFM. De wet- en regelgeving rondom het verstrekken van leningen en financieringen aan particulieren vraagt continue aandacht van de organisatie zowel in haar communicatie als bedrijfsprocessen. Loan-to-Value en Loan-to-Income zijn gemeengoed waarvoor de regelgeving geen afwijkmogelijkheden biedt. Ook de zorgplicht van de verstrekkers van financieringen richting particulieren is nadrukkelijk in beeld ('Geld lenen kost geld'). In sommige gevallen wordt hierdoor de ruimte voor financiering van particulieren beperkt door de stringente toepassing van inkomenscriteria.

‘College verlaagt prijzen voor bouwgrond’

BRON: WWW.CONTACT.NL 11-06-2013

‘Provincie wil verder met goedkope lening voor aanpassen woningen’

BRON: WWW.PZC.NL 11-07-2013

SVn dient te voldoen aan de vergunningvereisten. In een enkel geval kan spanning ontstaan tussen de wens van deelnemers van SVn om een lening te verstrekken en de wet- en regelgeving. Dit doet zich met name voor bij funderingsherstel. In 2013 heeft de minister een afwijkmogelijkheid geboden van de Loan-to-Value voor noodzakelijke woningverbetering. Deze afwijkmogelijkheid geldt alleen voor gevallen waarin het risico op een restschuld voor de consument wordt afgedekt door een gemeentelijke regeling.

DUURZAAMHEIDSLENING EN NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS

Investeren in de kwaliteit van de woningvoorraad en verduurzaming van de woningvoorraad zijn speerpunten van het woonbeleid zowel op lokaal als nationaal niveau. Investerings zijn o.a. gestimuleerd door het verlagen van de btw op onderhoud en financiële arrangementen van met name lokale overheden en provincies. Vooral als gevolg van stimulering door de provincies Drenthe, Friesland, Groningen, Limburg en Overijssel is de Duurzaamheidslening van SVn in steeds meer gemeenten beschikbaar. In 2013 zijn ruim 1.200 Duurzaamheidsleningen verstrekt tegenover 560 in 2012.

Minister Blok enthousiast over Overijsselse 'duurzaamheidslening'

BRON: WWW.RTVVOOST.NL 01-07-2014

'Energieakkoord: € 600 mln voor energiebesparingsfonds en € 400 mln voor corporaties'

BRON: WWW.PROPERTY.NL 28-08-2013

In het regeerakkoord is € 150 miljoen beschikbaar gesteld voor energiebesparing in de gebouwde omgeving, onder voorwaarde van cofinanciering door marktpartijen tot € 600 miljoen. De helft van dit bedrag wordt ingezet voor het verstrekken van laagrentende leningen (de Energiebespaarlening) aan particuliere eigenaar-bewoners vanuit een Nationaal Energiebespaarfonds. Naast de overheid zijn Rabobank en ASN Bank cofinanciers van het Nationaal Energiebespaarfonds. In 2014 is met inspanning van SVn de totstandkoming van het fonds gerealiseerd en is SVn aangewezen als fondsmanager van het Nationaal Energiebespaarfonds.

IKINVESTEE
met de energielening

SLIM

IKINVESTEE SLIM
met de energielening

IKINVESTEE
met de energielening

INZET EIGEN VERMOGEN SVN

In 2013 is het aantal verliesdeclaraties NHG fors opgelopen waarbij werkloosheid en echtscheidingen de hoofdoorzaken zijn. Voor 2014 zijn de financieringslasttabellen aangescherpt waardoor de financieringscapaciteit voor o.a. starters aanzienlijk zal afnemen. Bij de aankondiging van verschillende wijzigingen die per 1 januari 2014 zullen ingaan, heeft NHG geïntroduceerd dat iedere verstrekker van hypothecaire financieringen vanaf 2014 een eigen risico loopt van 10% van de verstrekte lening. In 2013 heeft het bestuur van SVn besloten om als alternatief voor het al eerder afgeschafte Plusfonds dit risico van deelnemers en samenwerkingspartners voor afgesloten leningen in de periode 2014 - 2016 (gedurende de gehele looptijd van de lening) over te nemen en het eigen vermogen hiervoor aan te wenden.

‘Investeren in duurzaamheid en economie’

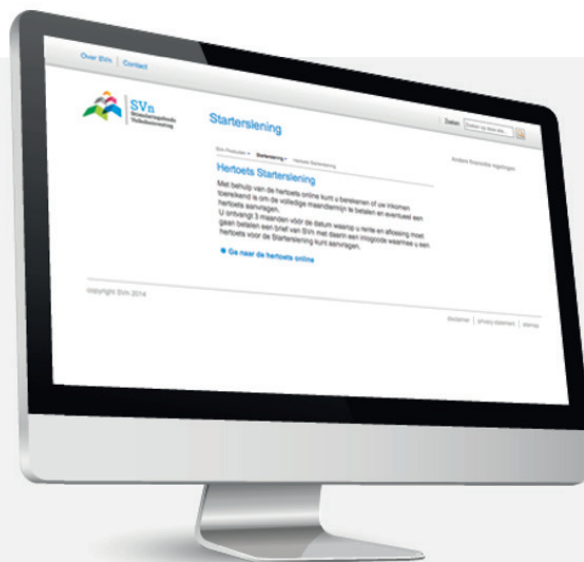
BRON: WWW.SVN.NL 14-11-2013

JESSICA FONDSEN

Het programma JESSICA, dat staat voor Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas, heeft tot doel het stimuleren van duurzaam investeren en het vergroten van de werkgelegenheid in stedelijke gebieden in de Europese Unie. Het is een initiatief van de Europese Commissie in samenwerking met de Europese Investeringsbank en de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa. De eerste drie JESSICA fondsen in Nederland zijn het Energiefonds Den Haag (ED), het Fonds voor Ruimte en Economie Den Haag (FRED) en het Stadshavens Ontwikkelings Fonds voor Innovatie en Economie (SOFIE). SVn is halverwege 2013 fondsmanager voor deze drie fondsen geworden. Hun gemeenschappelijke doel is het ondersteunen van duurzame stadsontwikkeling en stadsvernieuwing. De financiële instrumenten zijn financieringen, participaties en garanties. Bij de aftrap zijn het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en de gemeenten Rotterdam en Den Haag de enige financiers. Voor de toekomst wordt er naar gestreefd samen te gaan werken met markt-partijen via participatie. In totaal is er een bedrag van € 4,0 miljoen geïnvesteerd in ED, € 4,9 miljoen in FRED en € 6,5 miljoen in SOFIE. De fondsen hebben een revolverend karakter.

SERVICE

Waar mogelijk wil SVn haar dienstverlening optimaliseren. In 2013 is in dit kader hertoets-online geïntroduceerd. De geldnemer ontvangt uiterlijk drie maanden voordat rente en aflossing moet worden betaald voor de Starterslening, bericht dat een hertoets kan worden ingediend. Een hertoets kost de geldnemer € 155,-. Om te voorkomen dat een verzoek tot hertoets onnodig wordt ingediend kunnen geldnemers met hertoets-online zelf kosteloos nagaan of het indienen van een aanvraag zinvol is.

Ook het verdere afwikkelingsproces van de hertoets kan vervolgens volledig digitaal worden gedaan. Het gebruiksgemak voor de geldnemer is daarmee enorm toegenomen.

'Subsidies voor particulier woningonderhoud niet van deze tijd'

>>

[Placeholder text for article content]

BRON: WWW.NUL20.NL 10-10-2013

'Fonds van 300 miljoen voor woningisolatie'

[Placeholder text for article content]

BRON: WWW.NU.NL 19-10-2013

VEEL VERTROUWEN IN SVN

SVn kijkt terug op een succesvol maar ook een intensief jaar. Het toenemend aantal aanvragen en werkzaamheden hebben geleid tot een noodzakelijke uitbreiding van het personeel en uiteindelijk ook tot een verhuizing. Door deze verhuizing zijn alle afdelingen van SVn eindelijk weer op één locatie gehuisvest.

‘Wachten tot de zon weer gaat schijnen, is voor woningmarkt geen alternatief’

BRON: WWW.VOLKSKRANT.NL 11-03-2013

In het afgelopen jaar is er een recordbedrag aan middelen aan SVn toevertrouwd. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het realiseren van de beleidsdoelen van deelnemers en samenwerkingspartners. Dat schept ook verplichtingen. SVn zal haar expertise en dienstverlening blijven inzetten om een bijdrage te kunnen leveren aan het verbeteren van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in brede zin. Dit gebeurt vooral op die terreinen waar deelnemers en samenwerkingspartners de markt niet in staat achten een maatschappelijk volkshuisvestings- of woonvraagstuk op te pakken of in beweging te zetten.

‘Woonakkoord:
wat is er besloten?’

BRON: WWW.NOS.NL 18-12-2013

KERNCIJFERS

(BEDRAGEN × € 1.000)

Tabel 2: Kerncijfers

	2013	2012	2011
Portefeuille financieringen			
Startersleningen	655.209	579.253	483.773
Duurzaamheidsleningen	21.435	12.704	7.836
Gemeentelijke Stimuleringsleningen	124.491	119.556	119.509
Overige (Stimulerings)leningen	24.413	33.580	45.614
SVn Plusleningen	23.555	23.310	20.710
	849.103	768.403	677.442

	2013	2012	2011
Productie			
Startersleningen	117.983	119.470	122.189
Duurzaamheidsleningen	9.824	7.208	3.825
Gemeentelijke Stimuleringsleningen	18.665	14.987	21.990
Overige (Stimulerings)leningen	-	542	849
SVn Plusleningen	2.734	4.485	3.777
	149.206	146.692	152.630

	2013	2012	2011
Overige gegevens			
Resultaat	7.620	5.807	6.031
<i>SVn eigen vermogen</i>			
Omvang eigen vermogen	54.760	47.140	41.332
Vastgelegd in SVn Plusleningen	23.555	23.310	20.710
	31.205	23.830	20.622

GEBRUIK VAN DE FONDSEN

DEELNEMERS EN SAMENWERKINGSPARTNERS

Het aantal deelnemers en samenwerkingspartners van SVn is in 2013 toegenomen van 337 naar 374.

Op 31 december 2013 kende Nederland 408 gemeenten. 340 van deze gemeenten (83%) waren deelnemer van SVn met één of meerdere fondsen. De groei van het aantal deelnemende gemeenten in 2013 is een direct gevolg van het in trek zijn van de Starterslening als stimuleringsinstrument voor de woningmarkt en daaraan gekoppeld de rijksbijdrage voor de Starterslening. Naast het Rijk zijn ook negen provincies deelnemer bij SVn. Het aantal aangesloten corporaties is toegenomen van 15 naar 24. De corporatiefondsen worden uitsluitend aangewend voor het stimuleren van de verkoop van het eigen woningbezit aan starters. Bijlage 1 geeft een overzicht van alle aangesloten deelnemers en samenwerkingspartners.

Tabel 3: Aantallen deelnemers en samenwerkingspartners

	2013	2012	Groei aantallen	Groei %
Gemeenten	340	312	28	9%
Provincies	9	9	-	-
Corporaties	24	15	9	60%
Rijk	1	1	-	-
Totaal	374	337	37	11%

FONDSEN

Tabel 4 geeft een overzicht van de fondsen die door SVn worden beheerd en de omvang per fonds. De groei van het revolverend fondsvermogen in 2013 komt in de eerste plaats voort uit een grotere inzet van de Starterslening. De BZK Startersrekening is niet in de tabel opgenomen omdat de Startersrekening geen revolverend fonds betreft. Op de BZK Startersrekening is de van het Rijk ontvangen bijdrage van Startersleningen ondergebracht (€ 50 miljoen). Voor het verloop van dit fonds wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Tabel 4: Omvang fondsen

(BEDRAGEN X € 1.000.000)

	2013	2012
Gemeentelijke stimuleringsfondsen	285	286
Gemeentelijke startersfondsen	421	359
Gemeentelijke duurzaamheidsfondsen	20	15
Provinciale stimuleringsfondsen	8	4
Provinciale startersfondsen	59	48
Provinciale duurzaamheidsfondsen	22	10
Corporatiefondsen	22	14
Overige fondsen	-	10
Totaal revolverend fondsvermogen	837	746

OVERZICHT VERLOOP FONDSEN ONDERSCHEIDEN NAAR DEELNEMERS EN SAMENWERKINGS- PARTNERS

Door het beschikbaar komen van de rijksbijdrage ad € 50 miljoen en ter stimulering van de woningmarkt hebben gemeenten in 2013 € 75 miljoen bijgestort in hun revolverende fondsen. Ook de bijstorting in provinciale fondsen en corporatiefondsen was relatief groot namelijk ruim € 28 miljoen en € 8 miljoen.

Tabel 5: Gemeentelijke revolverende fondsen

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
Schuldrest per 1 januari	659.893	587.768
Bij: gestort door gemeenten	75.593	94.925
bijgeboekte rente	8.087	6.253
Af: opgenomen bedragen	14.434	26.363
beheervergoeding	2.826	2.690
Schuldrest per ultimo	726.313	659.893

Tabel 6: Provinciale fondsen

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
Schuldrest per 1 januari	62.828	44.663
Bij: gestort door provincies	28.590	18.800
bijgeboekte rente	794	289
Af: opgenomen bedragen	2.938	663
beheervergoeding	333	260
Schuldrest per ultimo	88.941	62.828

Tabel 7: Corporatiefondsen

(BEDRAGEN X € 1.000)

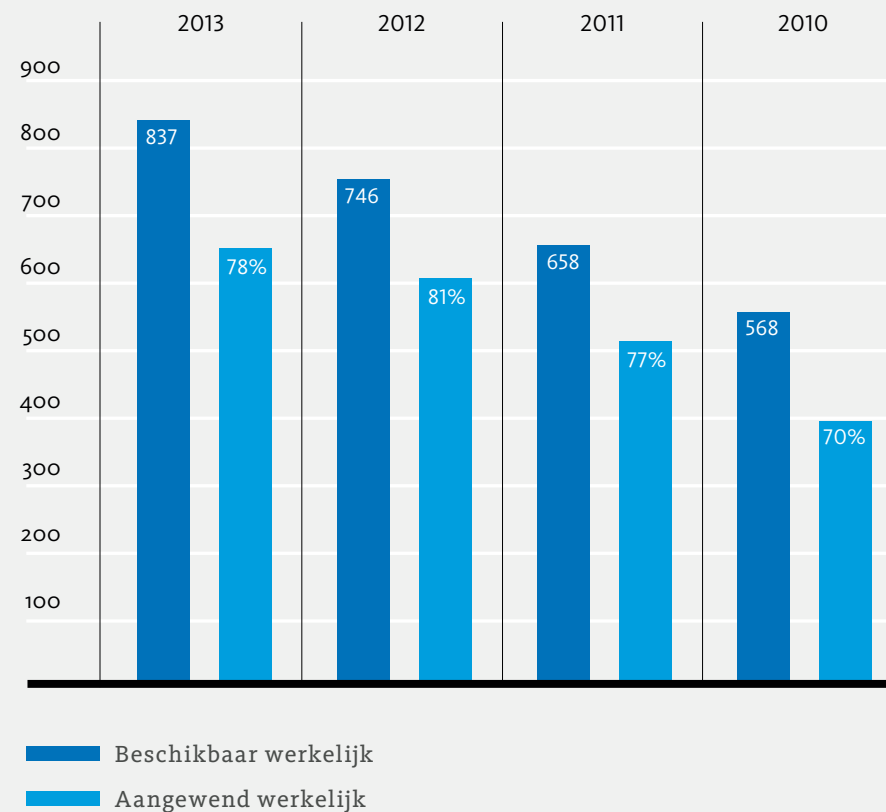
	2013	2012
Schuldrest per 1 januari	13.606	5.060
Bij: gestort door corporaties	7.958	8.607
bijgeboekte rente	9	4
Af: opgenomen bedragen	-	-
beheervergoeding	100	65
Schuldrest per ultimo	21.473	13.606

AANWENDING FONDSSEN

Ultimo 2013 is van het beschikbare fondsvermogen 78% uitgezet in laagrentende of renteloze leningen aan particulieren (€ 649 miljoen). Ten opzichte van 2010 is het aangewende fondsvermogen gestegen van € 397 miljoen naar € 649 miljoen (+60%).

Tabel 8: Omvang beschikbaar en aangewend revolverend fondsvermogen

(BEDRAGEN X € 1.000.000)

SVN-PLUSFONDS EN EIGEN VERMOGEN SVN

Het SVN Plusfonds is een extra revolverende financieringsfaciliteit voor de deelnemers welke wordt gevoed uit het eigen vermogen van SVN. Tot dit jaar konden deelnemers van SVN uit dit fonds een Pluslening aanvragen voor het stimuleren van projecten ten behoeve van de leefbaarheid in stadswijken en dorpskernen. Per 31 december 2013 is het SVN Plusfonds € 54,8 miljoen groot en is voor € 23,6 miljoen aan Plusleningen in omloop.

De huidige tijd en (markt)omstandigheden vragen echter om een andere inzet van het fonds en eigen vermogen van SVN. Vanaf 2013 worden geen nieuwe Plusleningen verstrekt.

Het bestuur heeft besloten het eigen vermogen in te zetten om het vanaf 1 januari ingevoerde 10% eigen NHG-risico voor verstrekte Startersleningen vanaf 1 januari 2014 t/m 31 december 2016 (gedurende de gehele looptijd van de lening) voor haar rekening te nemen en (in geval van een verliesdeclaratie) niet door te belasten aan gemeenten, provincies en corporaties. In 2014 zal worden onderzocht hoe het eigen vermogen binnen de doelstellingen van SVN verder kan worden aangewend en bestemd.

PRODUCTIE LENINGEN

Tabel 9 geeft een overzicht van de productie en portefeuillestand.

SVN heeft in 2013 ruim 5.800 leningen verstrekt voor een totaal bedrag van € 149,2 miljoen en komt hoger uit dan 2012 (€ 146,7 miljoen).

Dit is ruim 13% meer leningen dan in 2012 en komt bijna geheel voor rekening van een toename van het aantal verstrekte

Duurzaamheidsleningen (1.200). De productie Startersleningen is ondanks de omstandigheden op de woningmarkt in 2013 nagenoeg gelijk aan 2012 en bedraagt 77% van het totaal uitgezette leningen. De productie gemeentelijke Stimuleringsleningen neemt evenals in 2012 verder af.

Bouwkredieten

Voor de Duurzaamheidsleningen maar ook sommige Startersleningen wordt bij de verstrekking van de lening een bouwkrediet geopend. Het aantal bouwkredieten is met 50% gestegen (o.a. door stijging van het aantal Duurzaamheidsleningen). Bouwkredieten leiden vooral tot meer 'handling' van de organisatie (afhandelen en verwerken declaraties, maandelijks salderingen enz.).

Tabel 9: Ontwikkeling productie leningen en portefeuille

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Productie 2013		Stand portefeuille 31-12-13	Productie 2012		Stand portefeuille 31-12-12
	Aantal	Bedrag	Bedrag	Aantal	Bedrag	Bedrag
Startersleningen	4.163	117.983	655.209	4.040	119.470	579.253
Duurzaamheidsleningen	1.217	9.824	21.435	559	7.208	12.704
Gemeentelijke Stimuleringsleningen	438	18.665	124.491	524	14.987	119.556
SVn Plusleningen	4	2.734	23.555	6	4.485	23.310
Overige leningen	0	0	24.413	2	542	33.580
Totaal leningen	5.822	149.206	849.103	5.131	146.692	768.402
Bouwkredieten	1.680	25.279		1.121	24.038	

Hertoets Startersleningen 2013 en revolverendheid leningen

Huishoudens met een Starterslening kunnen na het derde, zesde, tiende en vijftiende jaar een hertoets aanvragen. Bij een hertoets bekijkt SVn of het huishouden op het toetsmoment voldoende financiële ruimte heeft om rente en aflossing te betalen. In 2013 kwamen 5.510 huishoudens voor een hertoets (met name voor een hertoets voor het derde jaar) in aanmerking. De resultaten van deze hertoetsen 2013 zijn:

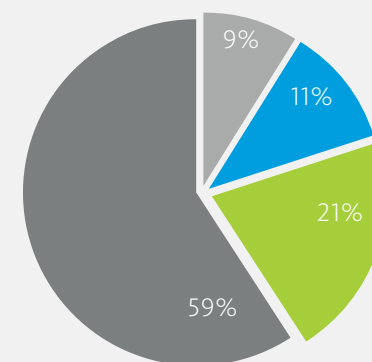
Tabel 10: Hertoetsgegevens Startersleningen

Hertoetsgegevens	2013		2012	
Aantal huishoudens welke in aanmerking kwamen voor een hertoets	5.510	100%	2.386	100%
Aantal huishoudens dat marktconform gaat betalen	3.178	58%	1.398	59%
	2.332	42%	988	41%
Aantal huishoudens dat gedeeltelijk betaalt	1.043	19%	576	24%
	1.289	23%	412	17%
Aantal huishoudens dat niet betaalt	654	12%	251	11%
	635	12%	161	7%
Vroegtijdig afgelost (voor het toetsmoment)	635	12%	161	7%
	-	-	-	-

Het aantal hertoetsen is in 2013 fors toegenomen, vooral als gevolg van de steeds groter geworden portefeuille Startersleningen. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat het aantal hertoetsen verder zal toenemen. De hertoetsgegevens 2013 laten zien dat 58% van de huishoudens die in 2013 in aanmerking kwam voor een eerste hertoets, marktconform is gaan betalen, 12% lost de lening bij SVn vroegtijdig af en 31% betaalt nog niet het volledige bedrag. Ondanks de economische crisis is het beeld in 2013 iets gunstiger dan in 2012 toen in 35% van de gevallen geheel of gedeeltelijk nog geen rente en of aflossing werd betaald.

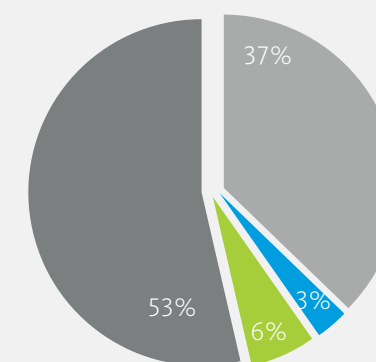
In zijn algemeenheid komt het totaalbeeld van het verloop van de Starterslening en de revolverendheid van de startersfondsen overeen met de verwachtingen. Ervaringscijfers tot en met 2013 wijzen uit dat van alle verstrekte Startersleningen na het eerste hertoetsmoment, dus na drie jaar, 59% een marktconforme annuïteit betaalt en 9% de Starterslening bij SVn heeft afgelost. Dat betekent dat voor 32% van de huishoudens de betaalcapaciteit nog onvoldoende is. Na het tweede hertoetsmoment, dus na zes jaar, heeft nog slechts 9% niet voldoende inkomen om de (volledige) maandlast te kunnen betalen. Van alle Startersleningen is na zes jaar 37% bij SVn afgelost. In meer dan 80% van die gevallen gaat het om verkoop van de woning.

Stand na 1e hertoetsmoment

- Aflossing
- Geen rente en aflossing
- Alleen rente
- Rente en aflossing

Stand na 2e hertoetsmoment

Ruim 90% van de starters blijkt na zes jaar in staat een volledige (marktconforme) annuïteit te betalen of heeft zijn/haar Starterslening bij SVn afgelost. Het revolverende geld kan door deelnemers vervolgens weer opnieuw worden ingezet.

Bijzonder beheer

De activiteiten van bijzonder beheer zijn in 2013 fors toegenomen en hebben een grotere inzet van personeel gevraagd. In 2013 nam het aantal leningen met een kleinere en grotere betalingsachterstand toe van 343 naar 794. Een van de oorzaken is simpelweg de forse groei van de leningenportefeuille en deels zal ook de economische crisis van invloed zijn op de afbetaling van leningen. Bij invorderingen wordt nauw samengewerkt met de betreffende deelnemer c.q. samenwerkingspartner en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Er zijn 180 debiteuren met een betalingsachterstand van drie maanden of langer. Hiervan zijn 125 achterstandsgevallen in behandeling gegeven bij een landelijk werkend incassobureau. Het gaat daarbij nagenoeg in alle gevallen om een Starterslening met NHG. In geval van een verkoop met verlies wordt een verliesdeclaratie bij het WEW ingediend. Tot en met het vierde kwartaal 2013 zijn 95 woningen met verlies verkocht. In vergelijking met het jaar 2012 een toename van 55%.

KOSTEN, BATEN & RESULTAAT

Baten

De totale baten over 2013 bedragen € 16,1 miljoen (2012: € 12,2 miljoen). De opbouw is als volgt:

Tabel 11: Baten

(ALLE BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
Renteresultaat	5.381	6.650
Beheervergoeding	3.522	3.063
Opbrengst afsluitkosten	2.288	2.245
Vergoeding fondsen	751	-
Vrijval rentedekkingsfonds	3.800	-
Overige opbrengsten	363	235
Totaal baten	16.105	12.193

Toelichting:

- in 2013 heeft SVn een goed renteresultaat gerealiseerd als gevolg van de hoge stand van beschikbare middelen. Als gevolg van een gedaalde rente ligt het resultaat evenwel lager dan in 2012;
- de beheervergoeding nam toe door een stijging van de omvang van de door SVn beheerde leningen;

- hoewel er in 2013 meer leningen zijn afgesloten zijn de opbrengsten uit de afsluitkosten nauwelijks gestegen als gevolg van een gemiddeld lagere hoofdsom;
- in de nieuwe post 'vergoeding fondsen' is de managementvergoeding opgenomen voor de voorbereiding en uitvoering van het Nationaal Energiebespaarfonds en de JESSICA fondsen;
- de vrijval vanuit het rentedekkingsfonds volgt uit een lagere risico inschatting van de benodigde middelen voor het afdekken van de rentekorting;
- de hogere post 'overige opbrengsten' wordt veroorzaakt door een toename van het aantal hertoetsen Startersleningen en bij de consument in rekening gebrachte hertoetskosten.

Kosten

SVn heeft in 2013 voor € 8,5 miljoen aan kosten gemaakt (2012: € 6,4 miljoen) de opbouw is als volgt:

Tabel 12: Kosten

(ALLE BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
Beheervergoeding Fondsenbeheer	7.239	5.830
Overige kosten	1.247	554
Totale kosten	8.486	6.384

Toelichting:

De totale kosten zijn met € 2,1 miljoen toegenomen ten opzichte van 2012.

- de hogere verschuldigde beheervergoeding (€ 1,4 miljoen) aan Fondsenbeheer Nederland is een gevolg van hogere doorbelaste personeelskosten. De vaste formatie van SVn is 6,9 fte uitgebreid en bedraagt eind 2013 33,7 fte. Voorts is er in 2013 gemiddeld met 29,6 fte extern ingehuurd krachten gewerkt (2012: gemiddeld 10,2 fte). De stijging van de personeelskosten is een gevolg van diverse factoren: 1. een hogere productie van Stimuleringsleningen en een groter aantal ingediende aanvragen, 2. het opstarten van Nationaal Energiebespaarfonds en JESSICA fondsen, 3. toename debiteurenbeheer en aantal hertoetsen en 4. organisatorische aanpassingen en verdere professionalisering.

De totale formatie eind 2013 bedraagt 79,5 fte.

En voorts:

- door uitstel van een geplande vernieuwing van een deel van de automatisering zijn de automatiseringskosten ten opzichte van 2012 lager uitgevallen;
- de post overige kosten kwam ruim € 0,7 miljoen hoger uit dan in 2012. Dit is vooral een gevolg van de externe kosten voor de fondsen Nationaal Energiebespaarfonds en JESSICA. Deze kosten zijn gecompenseerd (zie onder 'baten').

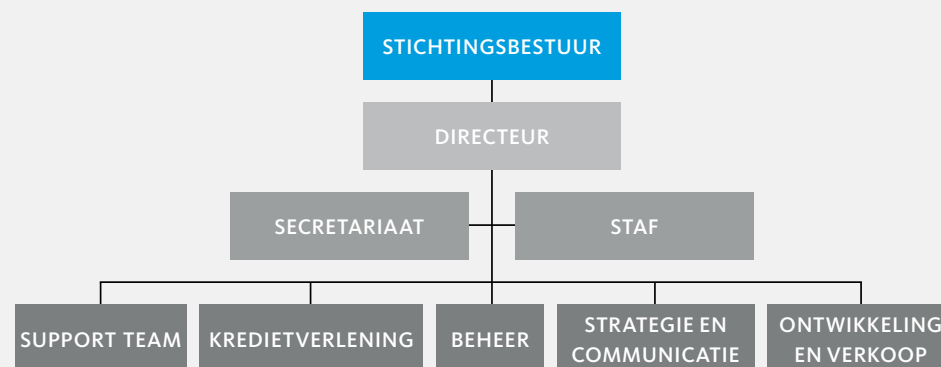
Financieel resultaat

SVn behaalt over 2013 een positief financieel resultaat van € 7,6 miljoen (2012: € 5,8 miljoen). Door toevoeging van dit resultaat groeit het eigen vermogen van SVn naar € 54,8 miljoen waarvan ruim € 23 miljoen is belegd in Plusleningen en een nog onbekend bedrag zal worden ingezet om het eigen risico van 10% voor deelnemers en samenwerkingspartners (als gevolg van de gewijzigde NHG voorwaarden) bij een verliesdeclaratie van Startersleningen die in de periode 2014 - 2016 worden afgesloten, voor risico en rekening van SVn te nemen.

ORGANISATIE

ORGANISATIESTRUCTUUR

In 2013 is de organisatie aanzienlijk gegroeid. Eind 2013 heeft SVn 33,7 fte's in vaste dienst, en een flexibele schil van medewerkers waarvan de omvang kan krimpen en uitbreiden afhankelijk van de productie. De totale formatie eind 2013 bedraagt 79,5 fte. De organisatie bestaat uit het stichtingsbestuur, de directie, secretariaat, staf, de afdelingen support team, kredietverlening, beheer, ontwikkeling & verkoop en strategie & communicatie.

De groei van de organisatie zal in 2014 noodzakelijkerwijs leiden tot een verandering van de organisatiestructuur waarbij is gekozen voor de waardestrategie van Operational Excellence.

VERANTWOORD ONDERNEMEN

SVn wil integer en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). MVO-beleid is daarom onderdeel van de reguliere dienstverlening en productverantwoordelijkheid. Daarbij is aandacht voor klanttevredenheid, klachtenbehandeling, zorgplicht, transparantie, veiligheid, reclame en privacy. In alle producten en processen wil SVn integer en transparant zijn en voldoen aan de geldende regelgeving. SVn streeft in zijn bedrijfsvoering naar een lage milieubelasting door het bewuste gebruik van materialen en duurzame inkoop. Papierarm werken en het gebruik van milieuvriendelijk papier met het FSC-keurmerk zijn hiervan voorbeelden.

BELONINGSBELEID

SVn voert een beheerst beloningsbeleid conform de artikelen 35i, 86a en 50a BGfo.

In het beloningsbeleid van SVn zijn geen beloningsprikkels opgenomen die aanleiding kunnen geven tot het nemen van ongewenste en onverantwoorde risico's of prikkels die er toe kunnen leiden dat het klantbelang of dat van haar deelnemers wordt veronachtzaamd. Het management en de medewerkers worden gehonoreerd conform de CAO van Rabo Vastgoedgroep. De beloningsafspraken worden vastgesteld aan de hand van factoren als complexiteit van de functie en verantwoordelijkheden. Met het management en de medewerkers zijn geen beloningsafspraken gemaakt die afwijken van deze CAO bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende variabele prestatiebeloningen.

UITVOERING ACTIVITEITEN DOOR FONDSENBEHEER NEDERLAND

Evenals voorgaande jaren zijn alle operationele activiteiten voor SVn uitgevoerd door Fondsenbeheer Nederland. Ultimo 2013 waren er in totaal 153,6 fte werkzaam bij Fondsenbeheer Nederland. Voor de werkzaamheden bij SVn waren per 31 december 2013 79,5 fte (2012: 36,6 FTE) ingezet. Dit is inclusief alle ondersteunende diensten en externe medewerkers.

De dienstverlening van Fondsenbeheer Nederland is contractueel vastgelegd in een managementovereenkomst. Het waarborgen van het onafhankelijk opereren van SVn ten opzichte van Fondsenbeheer

Nederland is één van de belangrijkste aspecten van deze overeenkomst. In samenhang met deze managementovereenkomst werken SVn en Fondsenbeheer Nederland samen via de methodiek van kostendeling. Fondsenbeheer Nederland gaat via deze methodiek verplichtingen aan (bijvoorbeeld voor personeel, huisvesting, kantoor-automatisering en dergelijke) voor rekening en risico van SVn en de andere fondsen waarmee Fondsenbeheer soortgelijke overeenkomsten heeft gesloten. Voordeel van deze werkwijze is onder andere dat de verrekening van deze onderling gedeelde kosten vrij van btw is. Mede vanwege een aanscherping van de fiscale richtlijnen staat de houdbaarheid van deze regeling onder druk. In samenspraak met fiscaal specialisten worden alternatieven onderzocht.

Fondsenbeheer Nederland maakt onderdeel uit van de Rabo Vastgoedgroep, een 100% dochter van de Rabobank. De Rabobank en de Rabo Vastgoedgroep tonen belangstelling voor de activiteiten van de fondsen, waarvoor Fondsenbeheer Nederland het management uitvoert.

WET- EN REGELGEVING

Een deel van de activiteiten van SVn valt onder de werking van de Wet financieel toezicht (onderdeel 'bankstatus'), echter hiervoor is van De Nederlandsche Bank een ontheffing ontvangen. De activiteiten waarvoor ontheffing is verkregen, betreffen specifiek zogenaamde niet-professionele partijen die bij SVn gelden aanhouden. Bij banken is op dergelijke gelden het depositogarantiestelsel van toepassing. Deze

ontheffing is door De Nederlandsche Bank in 2006 verleend. Deze ontheffing is mede mogelijk door de onderliggende garanties van Rabobank. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft eind 2012 SVn onverkort te kennen gegeven dat deze ontheffing opnieuw voor drie jaar is verlengd. Aan de in deze ontheffing gestelde voorwaarden is in 2013 voldaan.

Deze voorwaarden behelzen onder andere:

- de som van de bij SVn, door niet-professionele partijen, aangehouden gelden, mag maximaal drie procent van de totale toevertrouwde middelen bedragen. Per 31 december 2013 was dit percentage 0,0% (eind 2012 0,05%);
- het bedrag van de door niet-professionele partijen bij SVn aangehouden middelen bedroeg per 31 december 2013 € 0,0 miljoen (2012 € 0,45 miljoen). Dit bedrag moet worden gedekt door een bancaire garantstelling. Deze garantstelling is afgegeven door de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. (Rabobank) voor een (maximum)bedrag van € 5,0 miljoen.

SVn heeft een vergunning voor het aanbieden van hypothecair en consumptief krediet onder de Wet financieel toezicht (Wft), onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

ACCOUNTING, CONTROLLING & TREASURY

Binnen de afdeling Accounting, Controlling & Treasury worden de financiële administratie (Accounting) evenals de controlling en

treasury-activiteiten voor SVn (uit)gevoerd. Naast alle reguliere werkzaamheden wordt ook veel aandacht besteed aan het beheersen van gevolgen van de krediet- en schulden crisis, specifiek op het terrein van de treasury. Hierbij is veel aandacht uitgegaan naar het open houden van kredietlijnen bij banken en het, waar nodig, verruimen van deze kredietlijnen. De treasury-activiteiten worden uitgevoerd binnen de kaders van het treasury-statuuat van SVn. Hoofdpijn van het treasury-statuuat is, dat de treasury-activiteiten een sterk risicomijdend karakter hebben. De focus van de afdeling lag de afgelopen jaren vooral op financial control. In lijn met de veranderende omgeving is de nadruk in 2013 meer komen te liggen op business control en risicomanagement. Daartoe is een professionaliseringstraject, waaronder een start met het business control framework, in gang gezet. Naast een dienstverlenende rol heeft de afdeling Accounting, Controlling & Treasury meer een initiële en beleidsondersteunende rol vervuld, gericht op het in control zijn en blijven van SVn.

KWALITEITSBEWAKING

In 2013 is het programma van kwaliteitsbewaking gecontinueerd. Hierbij beoordelen niet direct bij het uitvoeringsproces betrokken externe medewerkers stelselmatig of de werkzaamheden voldoen aan de daaraan te stellen eisen; juiste, volledige en tijdige naleving van procedures en werkinstructies. Hiermee wordt de kwaliteit van de dienstverlening vastgesteld en een aanzet tot verbetering gegeven. Het programma van kwaliteitsbewaking wordt in goed overleg met de externe accountant opgesteld.

RISICOMANAGEMENT

Alle werkzaamheden die Fondsenbeheer Nederland voor SVn verricht, gebeuren voor rekening en risico van het fonds. Fondsenbeheer Nederland draagt bij de uitvoering van haar activiteiten zorg dat dit gebeurt conform de afgesproken richtlijnen zoals door de fondsen vastgesteld. Transparantie en integriteit zijn daarbij kernbegrippen. Op alle activiteiten vindt interne controle op de onderkende operationele risico's plaats. Daarnaast worden periodiek audits uitgevoerd op verzoek van Fondsenbeheer Nederland, door zowel Internal Audit van Rabo Vastgoedgroep als door externe accountants (Deloitte voor de fondsen en EY voor Fondsenbeheer Nederland). In 2013 zijn onder meer interne audits uitgevoerd op het gebied van:

- Customer Due Diligence (CDD)
- Treasury
- ICT

De bevindingen uit deze interne en andere audits zijn in 2013 adequaat en tijdig conform externe en interne richtlijnen opgevolgd.

INFORMATIE EN AUTOMATISERING

Ook in 2013 vindt de geautomatiseerde ondersteuning van het merendeel van de activiteiten van SVn plaats met behulp van het systeem SF2000 in combinatie met het CRM-pakket Scope en het digitaal archiefsysteem Xtendis. Via deze applicaties wordt het proces van rekening-courantverhoudingen en het verstrekken en beheren van financieringen ondersteund.

Bij de automatisering wordt door Fondsenbeheer Nederland nauw samengewerkt met de Rabo Vastgoedgroep en wordt gebruikgemaakt van alle faciliteiten die zij op dit terrein biedt. Hiervoor heeft Fondsenbeheer Nederland een service level agreement afgesloten. In opdracht van de drie financiële fondsen, waaronder SVn, is sinds het voorjaar 2011 volop gewerkt aan de uitvoering van het Innovatieprogramma. Op een essentieel punt is een wijziging opgetreden in de indertijd veronderstelde randvoorwaarden. De veronderstelling dat het mogelijk zou zijn om de bestaande SF2000 situatie min of meer te 'bevriezen' blijkt in de praktijk niet haalbaar. Zowel wensen vanuit de fondsen, evenals externe omstandigheden (onder andere wijzigingen in wet- en regelgeving, denk aan SEPA, de btw en de verplichting tot renterenseignering) maken dat er naast de herbouw en innovatie van SF2000 ook nog veel wijzigingen moeten worden doorgevoerd in de bestaande programmatuur; met alle capaciteits- en kostenconsequenties van dien.

Dit is mede de aanleiding geweest voor het in het najaar 2012 genomen besluit tot temporisering van het Innovatieprogramma. Hiermee is tijd en capaciteit vrijgemaakt voor door de fondsen hoger geprioriteerde projecten. Einde eerste kwartaal 2013 is besloten het kernproject "Vernieuwing SF2000" volledig 'on hold' te zetten. Besloten is om voorlopig pas op de plaats te maken met de ICT-vernieuwing en eerst de strategische heroriëntatie van de fondsen en Fondsenbeheer Nederland af te ronden. Vanuit de uitkomsten van deze heroriëntatie

zullen de benodigde ICT-hulpmiddelen worden bepaald, waarna een duidelijke keuze kan worden gemaakt voor de door- c.q herstart van dit ICT-project.

SEPA

In 2013 zijn de applicatie SF2000 en alle bedrijfsprocessen “SEPA proof” gemaakt. Het project SEPA heeft in januari 2013 een start gemaakt met de “automatische incasso’s” en de resultaten zijn in oktober 2013 opgeleverd. De SEPA betalingen waren al in 2012 opgeleverd.

JURIDISCHE ZAKEN EN COMPLIANCE

Met de beschikbaarheid van een bedrijfsjurist en een compliance-vertegenwoordiger is de aanwezigheid van specifieke juridische bancaire kennis, als ook de kennis van vastgoedontwikkeling en compliance geborgd. Deze eenheid van Fondsenbeheer Nederland vormt daarmee een vraagbaak en klankbord voor het management van SVn.

PRODUCTGOEDKEURINGSPROCES

Fondsenbeheer Nederland heeft een productgoedkeuringsbeleid. Producten worden pas op de markt gebracht of gedistribueerd na een zorgvuldige afweging van de risico's en zorgvuldige toetsing van relevante aspecten, waaronder de zorgplicht.

ONTWIKKELINGEN GOVERNANCE EN WET- EN REGELGEVING

De interne procuratieregeling is in 2013 gewijzigd en door het bestuur vastgesteld. Voor bijna alle handelingen waarin SVn verplichtingen aangaat dan wel zich jegens derden verbindt, geldt ‘het 4-ogen principe’. Ten einde de workload onder de procuratiehouders te spreiden en te verlichten is afgesproken wie primair welke handelingen verricht en is een delegatie van tekenbevoegdheid vastgelegd (tot een bepaald bedrag) voor ervaren kredietadviseurs. Hierbij is zoveel mogelijk aangesloten bij de functie van de desbetreffende procuratiehouder zodat degene die vanuit zijn/haar functie primair verantwoordelijk is voor bepaalde handelingen in principe ook degene is die daarvoor tekent. In 2013 is gewerkt binnen de kaders en conform deze reglementen (respectievelijk procuratieregeling).

De omgeving waarmee SVn en Fondsenbeheer Nederland te maken hebben, wordt steeds complexer. Dit vraagt om een stevige inbedding van de planning- en control cyclus en een herijking van governance-structuren. Ook ontwikkelingen en aangekondigde wijzigingen op het gebied van wet- en regelgeving hebben hun impact op de werkorganisatie van SVn en Fondsenbeheer Nederland; denk aan de alsmaar toenemende zorgplicht regelgeving, het verbod op adviesprovisies, Wet HOF, Regeling Schatkistbankieren, SEPA, beleidskader derivaten en dergelijke.

Gemeente
happig op
Starterslening

Jaarverslag

INTERVIEW JAN WILLEM VAN BEEK

Verwachtingen voor 2014

Interview met Jan Willem van Beek, directeur stichting Stimuleringsfonds
Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. **Presentator:** Saskia Paulissen

Blok stopt meer geld in energiebesparingsfonds

INTERVIEW

TRANSCRIPTIE: INTERVIEW MET **JAN WILLEM VAN BEEK**, DIRECTEUR STICHTING STIMULERINGSFONDS VOLKSHUISVESTING NEDERLANDSE GEMEENTEN

PRESENTATOR: SASKIA PAULISSEN

Meneer Van Beek, vorig jaar liepen wij hier ook toen was de wijk nog in aanbouw.

Ja, je kunt zien dat we een stuk verder zijn.

Toen voorspelde u voor 2013 dat het voor SVn vooral in het teken van woningmarkt en duurzaamheid zou staan. Wat verwacht u voor 2014?

Nou misschien een beetje saai, maar dat gaat eigenlijk gewoon door in 2014. Ik denk dat duurzaamheid en woningmarkt weer heel hoog zullen staan op de beleidsagenda's van de overheden. Misschien nog wel hoger dan het afgelopen jaar. De start van het Nationaal Energiebespaarfonds en daarmee de beschikbaarheid in alle gemeenten van Nederland van de Energiebespaarlening is echt een historisch moment en als je dat combineert met een heleboel lokale en regionale initiatieven, dan verwacht ik eigenlijk dat 2014 de definitieve doorbraak van de verduurzaming van de particuliere

woningvoorraad wordt. En het is natuurlijk prachtig dat SVn dat allemaal mag aanbieden.

En dan hebben we het over de doorstroom, nog steeds een belangrijk punt op de woningmarkt. Gaan de starters daarvoor zorgen?

De starters vervullen een essentiële rol in het herstel van de woningmarkt. Ik denk dat in 2014 zeker 6.000, maar ik verwacht eigenlijk wel 7.000 starters met behulp van een Starterslening hun eerste woning zullen kopen. En dat gaat een enorme zet geven aan het herstel van de woningmarkt.

En als je het dan hebt over die Starterslening. Hoelang verwacht u deze nog te kunnen verstrekken?

Op dit moment is de Starterslening breder beschikbaar, in meer gemeenten beschikbaar, dan ooit. Dat is vooral ook dankzij de rijksbijdrage van € 50 miljoen. Maar ik verwacht dat wij dat potje van € 50 miljoen aan het eind van dit jaar wel volledig opgemaakt zullen hebben. Dus het is zaak om voor het einde van 2014 met alle betrokken partijen goed na te denken over hoe we daarna verder gaan. Want de Starterslening mag in zijn huidige vorm nog twee jaar verder. Tot 2017.

Vorig jaar voorspelde u een verschuiving van subsidiering naar meer stimuleren vanuit revolverende fondsen. Is dat ook uitgekomen?

Ja, dat kun je duidelijk zien. En die trend zet zich nog verder voort. Het heeft natuurlijk ook wel met bezuinigingen te maken. Als je

subsidieert dan kun je je geld maar één keer inzetten, terwijl het met revolverend financieren eigenlijk nooit op houdt. Mooie voorbeelden daarvan zijn natuurlijk opnieuw dat Energiebespaarfonds, maar bijvoorbeeld ook de JESSICA-fondsen, waarin zelfs Europees geld meeloopt.

Verwacht u dat SVn in nog meer fondsen gaat participeren?

Ja, ik denk dat we in 2014 wel met nog een paar fondsen voor de dag zullen komen, want ik merk dat onze expertise op dat gebied breed wordt gewaardeerd. Dat vertrouwen schept natuurlijk ook verplichtingen en om die reden gaan we de dienstverlening in 2014 verbeteren, verder uitbreiden, met name door meer relatiebeheerders aan te stellen, dat geeft ons de kans om nog meer tijd en aandacht te besteden aan lokale vragen en lokale ontwikkelingen.

Dus dat leidt ook weer tot nieuwe uitdagingen?

Nou die uitdagingen zijn er in 2014 volop. Woningmarkt en duurzaamheid hebben we natuurlijk al gehad, maar daarnaast wordt het ook tijd om de schade van de crisis op te nemen; de achterstand in onderhoud aan de particuliere woningvoorraad en in vereniging van eigenaren, de problematiek van de krimp in sommige delen van Nederland, het funderingsvraagstuk en misschien nog wel belangrijker dan al die onderwerpen bij elkaar; de opgave om de bestaande woningvoorraad zo aan te passen dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. En ook dat is een opgave die je heel goed aan zou kunnen pakken met

behulp van revolverende fondsen. Het principe is eigenlijk heel simpel alleen de uitwerking is complex. Het zou mij niks verbazen als SVn ook daarin het voortouw gaat nemen.

Dus dat zijn mooie vooruitzichten voor 2014?

Zeker!

Zullen we de wijk anders even bekijken, want ik vind het wel mooi geworden.

BEGROTING BATEN EN LASTEN 2014

(BEDRAGEN × € 1.000)

	bedragen	aantallen
Productie leningen		
Gemeentelijke Stimuleringsleningen	10.000	300
Startersleningen	160.000	6.400
Duurzaamheidsleningen	5.000	500
Overige leningen	-	-
SVn Plusleningen	-	-
	175.000	7.200
Productie fondsen onder management SVn		
Nationaal Energiebespaarfonds	60.000	6.000
JESSICA fondsen	9.800	p.m.

	bedragen
Baten en Lasten	
Rentebaten	18.810
Rentelasten	12.790
Rentemarge	6.020
Ontvangen vergoeding fondsen	2.840
Ontvangen afsluitprovisie	2.650
Ontvangen beheervergoeding	4.230
Overige baten	470
Som der bedrijfsopbrengsten	16.210
Beheerkosten	13.140
Overige lasten	728
Som der bedrijfslasten	13.868
Resultaat	2.342

Bij gebruik van een tablet: klik voor een nadere toelichting op het betreffende bestuurslid

03 HET BESTUUR

MR. TH. C. DE GRAAF
VOORZITTER

- Eerste benoeming: 2006.
Einde huidige termijn: 2014

DRS. H.J.J. LENFERINK
SECRETARIS /
PENNINGMEESTER

- Eerste benoeming: 2005.
Einde huidige termijn: 2013

DRS. F.A.M. KERCKHAERT
BESTUURLID

- Eerste benoeming 2008.
Einde huidige termijn: 2014

MEVROUW M. DRIJVER
BESTUURLID

- Eerste benoeming: 2009.
Einde huidige termijn: 2017

ING. J.E. VAN DER MAAS
BESTUURLID

- Eerste benoeming: 2009.
Einde huidige termijn: 2017

MR. J.W. VAN BEEK
DIRECTEUR

INFORMATIE OVER HET BESTUUR

Het Stichtingsbestuur is het hoogste besluitorgaan bij SVn en geeft strategische richting aan het fonds. Het bestuur telt minimaal drie en maximaal zeven leden. In principe heeft het bestuur vier geplande vergaderingen per jaar. Extra vergaderingen kunnen op ieder gewenst moment worden belegd.

ALGEMEEN BESTUURSREGLEMENT

De statuten van SVn voorzien in de mogelijkheid om door het bestuur één of meerdere reglementen te laten vaststellen. Het Algemeen Bestuursreglement legt nadere regels vast over het functioneren van het bestuur. In de bestuursvergadering van maart 2008 is het bestuursreglement vastgesteld.

BESTUURSREGLEMENT BEVOEGDHEDENSTRUCTUUR

Het bestuursreglement bevoegdhedenstructuur geeft de bevoegdhedenstructuur van SVn weer en is in 2008 vastgesteld. Op basis van

de bevoegdhedenstructuur is in 2013 de interne procuratieregeling aangepast en ingevoerd.

GOVERNANCE

SVn hecht aan haar reputatie als deskundige, solide en integere financiële partner van deelnemende gemeenten, provincies en samenwerkingspartners. SVn heeft haar 'governance' goed op orde. De inzet en kwaliteit van onze medewerkers vormt hiervoor de basis. SVn heeft een goed toegeruste werkorganisatie die op facetten valt onder richtlijnen en regelingen die voor Rabo Vastgoedgroep als geheel van toepassing zijn. Deze laatste is veelal onderworpen aan wettelijk toezicht, onder andere door De Nederlandsche Bank. Voor de interne procesgang is de keten van goed beschreven procedures, de kwaliteitsbewaking daarop en de eindcontrole door de externe accountant, welke onder andere resulteert in het rapport naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole, de waarborg op een gecontroleerde bedrijfsvoering.

WET- EN REGELGEVING

Dagelijkse beleidsbepalers en personen die belast zijn met het toezicht op beleid en de algemene zaken van financiële ondernemingen die een vergunning beschikken, dienen conform de Regeling eed of belofte financiële sector een eed of belofte af te leggen. Het voltallige bestuur van SVn heeft hieraan voldaan op 11 december 2013.

BENOEMING VAN BESTUURSLEDEN EN MUTATIES

Conform de statuten worden bestuursleden voorgedragen en benoemd

door de deelnemers. Deelnemers zijn Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen, zoals (deel)gemeenten, provincies en samenwerkingsverbanden van (deel)gemeenten. De bestuursleden worden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Na vier jaar zijn de zittende bestuursleden terstond herbenoembaar, voor maximaal nog één termijn van vier jaar. De bestuursleden treden af volgens een door het bestuur opgesteld rooster van aftreden. Daarin is geregeld dat het aftreden van bestuurders goed gespreid plaatsvindt, mede rekening houdend met specifieke deskundigheden van de bestuurders. In de vergadering van 11 december 2013 zijn mevrouw M. Drijver en de heer J.E. van der Maas herbenoemd als bestuurslid voor een periode van vier jaar. Per 31 december 2013 is de heer H.J.J. Lenferink afgetreden als secretaris/penningmeester en in de bestuursvergadering van december is de heer F.J.M. Crone per 1-1-2014 benoemd als secretaris/penningmeester voor een periode van vier jaar.

Tabel 13: Vergoedingen bestuursleden

	2013	2012
Mr. Th. C. de Graaf (Voorzitter)	€ 11.675	€ 11.350
Drs. H.J.J. Lenferink (Secretaris/Penningmeester)	€ 5.425	€ 5.275
Drs. F.A.M. Kerckhaert (Bestuurslid)	€ 5.425	€ 5.275
Mevrouw M. Drijver (Bestuurslid)	€ 5.425	€ 5.275
Ing. J.E. van der Maas (Bestuurslid)	€ 5.425	€ 5.275

De vergoedingen zijn exclusief btw en reiskostenvergoeding.

NEVENFUNCTIES BESTUURSLEDEN

Mr. Th. C. de Graaf

- Voorzitter van de Vereniging Hogescholen
- Lid Eerste Kamer der Staten-Generaal
- Voorzitter van de Stichting Parlementaire Geschiedenis
- Lid Raad van Toezicht Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB)
- Voorzitter Raad van Commissarissen Witte Kruis mobiele zorgverlening (april 2013)
- Voorzitter Accreditatiecommissie zorgbestuurders NVZD (oktober 2013)
- Voorzitter Raad van Toezicht van de Consumentenbond (tot november 2013)
- Voorzitter Stichting Verkiezing Overheidsmanager van het Jaar (tot medio 2013)
- Voorzitter Raad van Toezicht Waarborgfonds
- Lid bestuur Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
- Lid bestuur Stichting van het Onderwijs
- Lid bestuur Neth-ER (Netherlands house for Education and Research)
- Lid bestuur Het Platform Beroepsonderwijs

Drs. H.J.J. Lenferink

- Burgemeester van Leiden
- Voorzitter WGR-Regio Holland-Rijnland
- Voorzitter Veiligheidsregio Hollands-Midden
- Lid Veiligheidsberaad (vergadering voorzitters Veiligheidsregio's) – tevens AB Instituut Fysieke Veiligheid
- Lid DB Veiligheidsberaad en Instituut Fysieke Veiligheid
- Voorzitter van de Leidse Regio Kring
- Ere-voorzitter 3 Octobervereniging Leiden
- Lid Raad van Advies Leiden Life Meets Science
- Lid Vereniging van Burgemeesters van Gemeenten in Zuid-Holland
- Lid Rijn-, Duin- en Bollenkring (Burgemeesterskring)
- Voorzitter Raad van Toezicht Leiden Marketing
- Lid Raad van Nesteliers Koninklijke Marechaussee
- Voorzitter Thorbecke Leerstoel
- Lid Maatschappelijke Adviesraad Immigratie- en Naturalisatiedienst
- Zitting in Consortium Board van healthTIES
- Lid Strategische Adviesraad Integrale Veiligheid TNO
- Voorzitter Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond
- Voorzitter Raad van Toezicht van Dorp, Stad en Land

Drs. F.A.M. Kerckhaert

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Stimulansz; advies- en kennisbureau voor werk&inkomen, welzijn en gezondheid
- Directeur KISS (Kennisinstituut Stedelijke Samenleving Overijssel)
- Deeltijdbetrekking (1 dag per week) bij Universiteit Twente, faculteit Management & Bestuur
- Voorzitter Stichting de Slinger Hengelo; samenwerking via maatschappelijk verantwoord ondernemen

Mevrouw M. Drijver

- Directeur Wonen BAM Woningbouw BV t/m 30 juni, inmiddels partner bij De Bouwer & Partners
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs (STOVVOH), Hoogeveen
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht ROC Albeda, Rotterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting Woonconcept, Meppel
- Lid Raad van Toezicht Platform 31, Den Haag
- Lid bestuur Stichting Geopark de Hondsrug (vanaf 1 december 2013)

Ing. J.E. van der Maas

- Voorzitter Raad van Toezicht van de Stichting Bartholomeus Gasthuis in Utrecht
- President Commissaris bij de NV Wonen boven Winkels Utrecht
- Voorzitter bestuur Stichting Agnes van Leeuwenberg te Utrecht
- Voorzitter bestuur Stichting Maximiliaan van der Gucht te Utrecht

Het rooster van aftreden per eind 2013 is:

Bestuurslid	Aftredend in	Nog herbenoembaar
Mr. Th. C. de Graaf (Voorzitter)	2014	nee
Drs. H.J.J. Lenferink (Secretaris/Penningmeester)	2013	nee Per 31/12/2013 afgetreden
Drs. F.A.M. Kerckhaert (Bestuurslid)	2014	nee
Mevrouw M. Drijver (Bestuurslid)	2017	nee
Ing. J.E. van der Maas (Bestuurslid)	2017	nee

Verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten

B.V. Fondsenbeheer Nederland te Hoevelaken

Accountant

Deloitte Accountants B.V. te Zwolle

"Kabinet wil
restschulden
tegengaan"

Aantal startersleningen groeit fors

04 Jaarverslag

JAAAR- REKENING

naar schrijven
voor nieuwbouw. Op
tekening of maquette ko-
n nieuwe woning.
is de eerste aanwijzing dat ook
volledig ingestorte bouwwer-
er gaat opleven. Daar-
ochte woningen is he-
en bouwvergunning

Overgrote deel van
de kopers zijn stellen
die aan hun eerste
huis beg

ogelopen. Een ander lichtpuntje voor
het eerst in vijf jaar is de verkoop van
aanhangers sterk oestegen. meldde
het CBS vrijdag. De
kocht door bouwbe-
'Het herstel is nog
etdijk, directeur van
ar de centrale boodschap
dijk weer beweging is. Er wordt

Toekomstige bewoners van de nieuwbouwwijk F
wijk moeten 550 woningen verrijzen, met de bo

Reportage Huizenmarkt

er worden weer hu
voorzichtig aan

Van onze versla

aken een foto op
week begonnen.

ost weer op
nieuwbouw

doodvonnis, zoals h
Lutiel in januari 201
tr werd
veel langer dan tien
niet meer te leven he
ek met w
regen. J
zijn trio lange stela
dend voor eer publi
en dat breidde

neerslag	18°	bew
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee

aken een foto op
week begonnen.

ost weer op
nieuwbouw

doodvonnis, zoals h
Lutiel in januari 201
tr werd
veel langer dan tien
niet meer te leven he
ek met w
regen. J
zijn trio lange stela
dend voor eer publi
en dat breidde

neerslag	18°	bew
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee

aken een foto op
week begonnen.

ost weer op
nieuwbouw

doodvonnis, zoals h
Lutiel in januari 201
tr werd
veel langer dan tien
niet meer te leven he
ek met w
regen. J
zijn trio lange stela
dend voor eer publi
en dat breidde

neerslag	18°	bew
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee

aken een foto op
week begonnen.

ost weer op
nieuwbouw

doodvonnis, zoals h
Lutiel in januari 201
tr werd
veel langer dan tien
niet meer te leven he
ek met w
regen. J
zijn trio lange stela
dend voor eer publi
en dat breidde

neerslag	18°	bew
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee

aken een foto op
week begonnen.

ost weer op
nieuwbouw

doodvonnis, zoals h
Lutiel in januari 201
tr werd
veel langer dan tien
niet meer te leven he
ek met w
regen. J
zijn trio lange stela
dend voor eer publi
en dat breidde

neerslag	18°	bew
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee
neerslag	30°	nee
eld	27°	nee
coo	30°	nee

04 JAARREKENING

TOELICHTING OP DE BALANS

klik voor een nadere toelichting
op het gewenste onderdeel

BALANS 31 DECEMBER 2013

NA BESTEMMING (BEDRAGEN X € 1.000)

ACTIVA	31-12-2013	31-12-2012
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		
1 SVn Plusleningen	23.555	23.310
2 Gemeentelijke Stimuleringsleningen	124.491	119.556
3 Startersleningen	655.209	579.253
4 Duurzaamheidsleningen	21.435	12.704
5 Overige Stimuleringsleningen	20.716	29.704
6 Overige leningen	3.697	3.876
7 Overige financiële vaste activa	1.743	580
	850.846	768.983
VLOTTENDE ACTIVA		
8 Bouwfonds Startersfonds	103	
9 Vorderingen en overlopende activa	1.128	1.166
10 Liquide middelen	116.145	79.224
	117.376	80.390
	968.222	849.373

PASSIVA	31-12-2013	31-12-2012
EIGEN VERMOGEN		
11 SVn Plusfonds	54.760	47.140
VOORZIENINGEN		
12 VROM Rentedekkingsfonds	9.711	16.717
13 BZK Rentedekkingsfonds	12.218	-
14 Overige rentedekkingsfondsen	2.862	1.949
15 Overige voorzieningen	400	-
	25.191	18.666
LANGLOPENDE SCHULDEN		
16 BZK Startersrekening	36.946	20.000
17 Gemeentelijke stimuleringsfondsen	284.610	285.516
18 Gemeentelijke startersfondsen	421.312	359.463
19 Gemeentelijke duurzaamheidsfondsen	20.391	14.914
20 Provinciale stimuleringsfondsen	7.741	4.466
21 Provinciale startersfondsen	59.002	48.346
22 Provinciale duurzaamheidsfondsen	22.198	10.016
23 Corporatiefondsen	21.473	13.606
24 Onderhandse lening ABN AMRO	-	10.278
Bouwfonds Startersfonds	-	17
25 Overige langlopende schulden	1.394	1.718
	875.067	768.340
26 KORTLOPENDE SCHULDEN	13.204	15.227
	968.222	849.373

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 31-12-2013	Begroting 2013	Realisatie 31-12-2012
Rentebaten	20.148	19.950	18.740
Rentelasten	14.767	14.450	12.090
27 Renteresultaat	5.381	5.500	6.650
28 Vergoeding fondsen	751		
29 Overige baten			
Opbrengst afsluitkosten	2.288	1.910	2.245
Beheervergoeding	3.522	3.410	3.063
Vrijval rentedekkingsfonds	3.800		
Overige baten	363	225	235
	9.973	5.546	5.543
Totaal baten	16.106	11.045	12.193
30 Beheervergoeding Fondsenbeheer	7.239	5.681	5.830
31 Overige kosten	1.247	781	554
Totaal lasten	8.486	6.462	6.384
Resultaat	7.620	4.583	5.808
Toevoeging aan het SVn Plusfonds	7.620		5.808

WAARDERINGS-GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

Tenzij anders weergegeven, worden bedragen in de jaarrekening vermeld in duizendtallen.

DOELSTELLING EN ACTIVITEITEN

De stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), statutair gevestigd te Westerdorpsstraat 68 in Hoevelaken, is een organisatie met een maatschappelijke doelstelling. Volgens de statuten luidt de doelstelling:

“Het verbeteren van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in meest brede zin”.

Deze doelstelling leidt tot de volgende vier kerntaken:

- het beheren van revolverende fondsen;
- het verstrekken en beheren van ‘zachte’ financieringen;
- de ontwikkeling van producten en diensten voor de deelnemers en samenwerkingspartners;
- het geven van voorlichting en concrete ondersteuning aan deelnemers en samenwerkingspartners.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen en de bepalingen volgens Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 “Organisaties zonder winststreven”, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

VERGELIJKING MET VOORGAAND JAAR

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar. In de presentatie zijn de rentedekkingsfondsen BZK, VROM en overige rentedekkingsfondsen gepresenteerd als voorziening. In 2013 is de classificatie van de rentebaten en rentelasten beoordeeld, dit heeft in 2013 tot een zuivere classificatie geresulteerd. Voor het vergelijk zijn de vergelijkende cijfers voor 2012 hierop aangepast.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De financiële instrumenten worden tegen kostprijs gewaardeerd en daarbij wordt (kostprijs) hedge accounting toegepast. Op het moment van aangaan van een hedge relatie, wordt dit door de stichting gedocumenteerd. Waardeveranderingen in de marktwaarde van de financiële instrumenten worden niet opgenomen in de balans en de staat van baten en lasten voor zover het effectieve posities betreft.

De stichting stelt middels een test periodiek de effectiviteit van de hedge relatie vast. Dit gebeurt door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge instrument met die van de afgedekte positie. De marktwaarde van de financiële instrumenten wordt vermeld onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de marktrente en het risico van meer- of minderopbrengsten vanwege fluctuaties van de rente op de geld- en kapitaalmarkt. Het renterisicobeleid is gericht op het beheersen van dit risico waaraan de activiteiten worden blootgesteld als gevolg van renteschommelingen. De stichting gebruikt renteswaps teneinde de renterisico's te beperken. Voor nadere toelichting over de door SVn gebruikte renteswaps, zie pagina 59.

SCHATTINGEN

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van SVn zich verschillende oordelen en

schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Voorziening voor rentedekkingsfonds

Ten aanzien van de voorziening voor rentedekkingsfondsen wordt een schatting gemaakt van de vroegtijdige aflossingen en de toekomstige hertoetsuitkomsten om de toereikendheid van de voorziening te bepalen. Indien de werkelijkheid afwijkt van het geschatte verloop kan dit leiden tot een vrijval en/of extra toevoeging aan de voorziening. Mutaties in de voorziening worden de staat van baten en lasten verantwoord.

Interest Rate Swap

De effectiviteit van de SWAP wordt beoordeeld op basis van het verwachte verloop van de portefeuille Startersleningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van schattingen ten aanzien van het verwachte verloop van de leningen op portefeuille niveau. Het verwachte verloop wordt bepaald op basis van het contractuele verloop van de portefeuille minus de verwachte (vroegtijdige) aflossingen. Tevens wordt in de schatting rekening gehouden met uitstaande offertes en verwachte uitval daarop. Op de hedge relatie tussen hedged item en hedge instrument wordt kostprijs hedgeaccounting toegepast.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille financieeringen en verstrekte leningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Deze waarderingsgrondslag is in de praktijk gelijk aan de nominale waarde per balansdatum. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de staat van baten en lasten. Tenzij anders vermeld hebben de financiële vaste activa een overwegend langlopend karakter.

OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

EIGEN VERMOGEN: SVN PLUSFONDS

Het eigen vermogen wordt aangehouden in overeenstemming met de vereisten volgens Richtlijn 640 Organisaties - zonder - winststreven.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Tenzij anders vermeld hebben de financiële vaste activa een overwegend langlopend karakter. Indien contractueel geen looptijd overeengekomen is, vindt de presentatie als lang- en kortlopend plaats op basis van de beste inschattingen en karakters van de leningen. Samenhangend hiermee kan de looptijd langer dan vijf jaar in de meeste gevallen niet betrouwbaar worden geschat, derhalve is deze toelichting niet opgenomen. Daarnaast zijn enkele categorieën van de langlopende schulden in principe dagelijks opvraagbaar maar vanwege de karakteristieken en verwachtingen als langlopend gepresenteerd. Dit is per lening categorie in de toelichting verder uiteengezet.

VROM RENTEDEKKINGSFONDS

Het VROM Rentedekkingsfonds betreft een vooruit ontvangen exploitatiesubsidie met als doel het dekken van maximaal 50% van de rentekortingen op de verstrekte VROM Startersleningen. De subsidie valt vrij ten gunste van het resultaat in de periode waarin de daadwerkelijk gegeven rentekorting (de gesubsidieerde lasten) worden verwerkt. Het fonds heeft een langlopend karakter.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

RENTERESULTAAT

Rentebaten en rentelasten worden op basis van het toerekeningsbeginsel verantwoord in de staat van baten en lasten voor alle rentedragende instrumenten.

OPBRENGST UIT AFSLUITKOSTEN

De aan geldnemers in rekening gebrachte kosten voor de verstrekking van financieringen worden als opbrengst verantwoord op het moment van het passeren van de (hypotheek)akte.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

1 SVn-Plusleningen

Dit betreft leningen verstrekt uit het eigen vermogen, het SVn Plusfonds. De SVn Plusleningen zijn verstrekt tegen 1,5% rente.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	41	23.310	35	20.710
Bij: opgenomen bedragen	4	2.734	6	4.485
rente	-	380	-	359
Af: termijnen en overige aflossingen	-	2.869	-	2.244
Schuldrest per ultimo	45	23.555	41	23.310

2 Gemeentelijke Stimuleringsleningen

Dit betreft de verstrekte leningen uit de gemeentelijke revolverende fondsen.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	119.556	119.509
Bij: opgenomen bedragen	17.626	14.986
rente	1.952	2.000
Af: termijnen en overige aflossingen	14.643	16.939
Schuldrest per ultimo	124.491	119.556

Deze leningen worden verstrekt voor risico van de deelnemende gemeenten, daarnaast zijn er op verzoek van de gemeenten aanvullende zekerheden ontvangen.

Het verloop van de portefeuille naar aantallen en rentepercentages is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Rente%	Aantal	Rente%
Lopende leningen per 1 januari	3.572	1,54%	3.201	1,62%
Bij: verstrekkingen	438	1,60%	524	1,54%
Af: afgeloste leningen	152	1,46%	153	2,89%
Lopende leningen per ultimo	3.858	1,55%	3.572	1,54%

3 Startersleningen

Dit betreft de verstrekte Startersleningen uit de gemeentelijke-, provinciale- en corporatiefondsen. De eerste drie jaar wordt er geen rente en aflossing betaald.

De Startersleningen worden verstrekt voor risico van de gemeenten en corporaties en er is zekerheid ontvangen in de vorm van Nationale Hypotheek Garantie of gemeentegarantie (enkele gevallen).

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	17.775	579.253	14.334	483.773
Bij: opgenomen bedragen	4.151	117.424	4.040	119.472
rente	-	10.459	-	5.682
Af: termijnen en overige aflossingen	998	51.927	599	29.674
Schuldrest per ultimo	20.928	655.209	17.775	579.253

De portefeuille Startersleningen is als volgt onder te verdelen:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	% van totaal	Bedrag	% van totaal	Bedrag
Uit Gemeentelijke fondsen	63%	414.625	66%	382.883
Uit Provinciale fondsen	7%	47.526	7%	42.984
Uit Corporatiefondsen	3%	20.008	2%	13.024
Door SVn gefinancierd	27%	173.050	24%	140.363
	100%	655.209	100%	579.253

4 Duurzaamheidsleningen

Dit betreft de verstrekte leningen uit de gemeentelijke en/of provinciale duurzaamheidsfondsen.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	12.704	7.836
Bij: opgenomen bedragen	10.187	7.208
rente	362	176
Af: termijnen en overige aflossingen	1.818	2.516
Schuldrest per ultimo	21.435	12.704

Deze leningen worden verstrekt voor risico van de deelnemende gemeenten en provincies, daarnaast zijn er op verzoek van de gemeenten/provincies aanvullende zekerheden ontvangen.

Het verloop van de portefeuille naar aantallen en rentepercentages is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Rente%	Aantal	Rente%
Lopende leningen per 1 januari	1.007	2,06%	459	2,03%
Bij: verstrekkingen	1.155	2,08%	559	2,07%
Af: afgeloste leningen	29	2,18%	11	2,51%
Lopende leningen per ultimo	2.133	2,11%	1.007	2,06%

5 Overige Stimuleringsleningen

Dit betreft de verstrekte leningen uit de gemeentelijke revolverende fondsen en uit de door Rabo Vastgoedgroep of ABN AMRO beschikbaar gestelde bedragen.

In alle gevallen is zekerheid ontvangen in de vorm van gemeente-garantie, NHG-garantie of WSW-garantie, zonodig aangevuld met het recht van hypotheek.

De portefeuille overige Stimuleringsleningen bestaat uit:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
a. Bouwfonds Stimuleringsleningen	1	2	1	4
b. Bouwfonds Stimuleringsleningen 2000	1	28	70	1.080
c. Bouwfonds Combinatieleningen	500	20.686	553	28.619
Schuldrest per ultimo	502	20.716	624	29.704

Ad a. Bouwfonds Stimuleringsleningen

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Lopende leningen per 1 januari	1	4	1	6
Bij: opgenomen bedragen	-	-	-	-
rente	-	-	-	-
Af: termijnen en overige aflossingen	-	2	-	2
Schuldrest per ultimo	1	2	1	4

Ad b. Bouwfonds Stimuleringsleningen 2000

Dit betreft verstrekte leningen uit de door ABN AMRO beschikbaar gestelde bedragen.

Deze leningen worden ter beschikking gesteld tegen een rente van 0,5%. Deze rente komt geheel toe aan SVn als beheervergoeding voor deze portefeuille.

In alle gevallen is zekerheid ontvangen in de vorm van gemeente-garantie, NHG-garantie of WSW-garantie, waar nodig aangevuld met het recht van hypotheek.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Lopende leningen per 1 januari	70	1.080	152	8.864
Bij: opgenomen bedragen	-	-	-	-
rente	-	3	-	40
Af: termijnen en overige aflossingen	69	1.055	82	7.824
Schuldrest per ultimo	1	28	70	1.080

Ad c. Bouwfonds Combinatieleningen

Dit betreft de verstrekte leningen uit de gemeentelijke revolverende fondsen, in combinatie met de door Rabo Vastgoedgroep of ABN AMRO beschikbaar gestelde bedragen.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	28.619	33.042
Bij: opgenomen bedragen	-	-
rente	406	512
Af: termijnen en overige aflossingen	8.339	4.935
Schuldrest per ultimo	20.686	28.619

In alle gevallen is zekerheid ontvangen in de vorm van gemeente-garantie, NHG-garantie of WSW-garantie, waar nodig aangevuld met het recht van hypotheek.

Het verloop van de portefeuille naar aantallen en rentepercentages is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Rente%	Aantal	Rente%
Lopende leningen per 1 januari	553	1,59%	582	1,50%
Bij: verstrekkingen	-	0,00%	-	0,00%
Af: afgeloste leningen	53	1,89%	29	1,74%
Lopende leningen per ultimo	500	1,56%	553	1,59%

6 Overige leningen

Dit betreft: "Individueel Gebundelde Leningen" aan Verenigingen van Eigenaren, Renovatieleningen en tegen marktconforme voorwaarden aan eigenaren verstrekte leningen.

Het verloop van de portefeuille is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari	3.876	3.701
Bij: opgenomen bedragen	-	543
rente	131	136
Af: termijnen en overige aflossingen	310	504
Schuldrest per ultimo	3.697	3.876

Het verloop van de portefeuille naar aantallen en rentepercentages is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Aantal	Rente%	Aantal	Rente%
Lopende leningen per 1 januari	93	3,38%	98	3,42%
Bij: verstrekkingen	-	0,00%	2	3,08%
Af: afgeloste leningen	3	1,50%	7	4,12%
Lopende leningen per ultimo	90	3,39%	93	3,38%

In alle gevallen is zekerheid ontvangen in de vorm van gemeente-garantie, NHG-garantie of WSW-garantie, waar nodig aangevuld met het recht van hypotheek.

7 Overige financiële vaste activa

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Overige langlopende financiële vaste activa	1.743	580

Dit betreft overloop van leningen.

8 Bouwfonds Startersfonds

Dit betreft een door Bouwfonds ter beschikking gesteld fonds om Bouwfonds Startersleningen uit te verstrekken. De leningen worden verstrekt door SVn. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden uit het Bouwfonds Startersfonds betaald.

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		17-		40-
Bij: gestort door Bouwfonds Startersfonds	50-		100-	
bijgeboekte rente	-		-	
		50-		100-
Af: opgenomen bedragen	165-		121-	
beheervergoeding	5-		2-	
		170-		123-
Schuldrest per ultimo		103		17-

9 Vorderingen en overlopende activa

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Te ontvangen rente	508	523
Overige vorderingen	620	643
	1.128	1.166

10 Liquide middelen

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Saldo bij bankinstellingen	116.145	79.224

De saldi zijn direct opeisbaar.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

11 SVn Plusfonds

Het verloop is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Stand per 1 januari	47.140	41.332
Bij: Resultaat lopend boekjaar	7.620	5.808
Stand per ultimo	54.760	47.140

Het resultaat lopend boekjaar is vooruitlopend op de definitieve vaststelling toegevoegd aan het eigen vermogen.

VOORZIENINGEN

12 VROM Rentedekkingsfonds

Het VROM Rentedekkingsfonds omvat de geraamde Netto Contante Waarde (NCW) van maximaal 50% van de rentekortingen op de verstrekte VROM Startersleningen. Onttrokken wordt de daadwerkelijk gegeven rentekorting van maximaal 50% van de verstrekte VROM Startersleningen van het betreffende boekjaar. In 2013 is een risico-inschatting gemaakt van de nog lopende leningen aan de hand van verschillende scenario's. Op basis van deze inschatting is de omvang van de voorziening beoordeeld en is een vrijval € 3,8 miljoen verwerkt

in de jaarrekening 2013. Naar verwachting is het rentedekkingsfonds toereikend om de toekomstige rentederving te compenseren.

Het verloop is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013		2012
		Bedrag		Bedrag
Stand per 1 januari		16.717		23.040
Bij: Netto contante waarde verstrekte VROM Startersleningen	-		4	
	-		-	
		-		4
		16.717		23.044
Af: rente VROM Startersleningen	3.206		6.327	
Af: vrijval VROM startersleningen	3.800		-	
		7.006		6.327
Schuldrest per ultimo		9.711		16.717

13 BZK Rentedekkingsfonds

Het BZK Rentedekkingsfonds omvat de geraamde Netto Contante Waarde (NCW) van maximaal 50% van de rentekortingen op de verstrekte BZK Startersleningen. Onttrokken wordt de daadwerkelijk gegeven rentekorting van maximaal 50% van de verstrekte BZK Startersleningen van het betreffende boekjaar en de beheerkosten over deze leningen. In 2013 zijn de eerste BZK leningen verstrekt. Hiervoor is een bedrag van € 13,1 miljoen onttrokken aan de BZK Startersrekening en toegevoegd aan het BZK Rentedekkingsfonds. Naar verwachting is het rentedekkingsfonds toereikend om de toekomstige rentederving te compenseren.

Het verloop is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Stand per 1 januari		-	
Bij: Netto Contante Waarde verstrekte BZK Startersleningen	13.054		
rentebeschrijving	33	13.087	
Af: rente BZK Startersleningen	651		
Af: beheervergoeding	218		
		869	-
Schuldrest per ultimo		12.218	-

14 Overige rentedekkingsfondsen

Het verloop is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Stand per 1 januari		1.949	990
Bij: Netto Contante Waarde verstrekte leningen	1.450		1.277
bijgeboekte rente	14	1.464	1.277
Af: rente leningen	507		194
Af: beheervergoeding	44		124
		551	318
Schuldrest per ultimo		2.862	1.949

15 Overige voorzieningen

In 2013 heeft SVn een vergoeding betreffende afkoop Garantie Energiebesparingskrediet (GEBK) van het WEW ontvangen.

Met ingang van 2014 zullen toekomstige verliezen ten laste van de gevormde voorziening komen.

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Stand per 1 januari		-	
Bij: dotatie voorziening GEBK		400	
Schuldrest per ultimo		400	-

LANGLOPENDE SCHULDEN

16 BZK Startersrekening

In 2012 is door SVn een eerste storting van € 20 miljoen en in december 2013 een tweede storting van € 30 miljoen ontvangen van het Ministerie van BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) op de BZK Startersrekening. Hiermee is het totale beschikbare fonds op € 50 miljoen gekomen. Hiermee kunnen leningen voor koopstarters op de woningmarkt verstrekt worden waarbij minimaal de helft van de hoofdsom afkomstig is uit middelen van gemeenten en provincies. Het resterende deel wordt door SVn gefinancierd waarbij de rente- en beheerkosten gedekt worden uit de rijksbijdrage van € 50 miljoen.

De afspraken tussen BZK en SVn zijn vastgelegd in de beschikking SVn Startersleningen. De belangrijkste afspraken zijn:

- SVn wendt de BZK Startersrekening primair aan voor de dekking van maximaal 50% van de rente- en beheerkosten op Startersleningen op basis van de netto contante waarde;
- de BZK Startersrekening wordt gecrediteerd met een rentevergoeding over het betreffende creditsaldo. Deze rentevergoeding is gebaseerd op het tarief van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten voor 1-maands depositogeld;
- de subsidie van BZK wordt in de periode 2013 tot ultimo 2016 gebruikt voor het BZK Rentedekkingsfonds en
- SVn spant zich in om door middel van het BZK Rentedekkingsfonds en met het door de gemeenten te financieren deel van de Startersleningen circa 11.000 Startersleningen te verstrekken, met dien verstande dat het aantal Startersleningen kan fluctueren, afhankelijk van een aantal parameters, zoals onder meer de gemiddelde hoofdsom van de verstrekte Startersleningen en de renteontwikkeling. Het genoemde aantal te verstrekken Startersleningen is gebaseerd op een gemiddelde hoofdsom van € 30.000,- en een gemiddelde rente van 5,6%.

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013		2012	
		Bedrag		Bedrag
Stand per 1 januari		20.000		-
Bij: storting	30.000		20.000	
rentebijschrijving	-		-	
		30.000		20.000
Af: Netto Contante Waarde	13.054			
verstrekte BZK Startersleningen		13.054		-
Stand per ultimo		36.946		20.000

17 Gemeentelijke stimuleringsfondsen

Het verloop van de door alle gemeenten opgebouwde gemeentelijke stimuleringsfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		285.516	292.206
Bij: gestort door gemeenten	14.497	14.185	
mutatie gemeentelijke stimuleringsfondsen	592	1.133	
bijgeboekte rente	4.139	4.409	
		19.228	19.727
Af: opgenomen bedragen	13.968	13.531	
mutatie gemeentelijke stimuleringsfondsen	5.193	11.873	
beheervergoeding	973	1.013	
		20.134	26.417
Schuldrest per ultimo		284.610	285.516

Saldi op gemeenterekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in gemeentelijke Stimuleringsleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks opvraagbaar. De gemeentelijke stimuleringsfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in gemeentelijke Stimuleringsleningen	177.690	177.293
Uitgezet via Bouwfonds Combinatieleningen	20.468	28.197
Saldi op gemeenterekeningen	86.452	80.026
	284.610	285.516

18 Gemeentelijke startersfondsen

Het verloop van de totaal door alle gemeenten opgebouwde gemeentelijke startersfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		359.463	283.278
Bij: gestort door gemeenten	55.814	65.731	
mutatie gemeentelijke startersfondsen	5.193	11.873	
bijgeboekte rente	3.774	1.685	
		64.781	79.289
Af: opgenomen bedragen	1.141	1.476	
beheervergoeding	1.791	1.628	
		2.932	3.104
Schuldrest per ultimo		421.312	359.463

Saldi op gemeentelijke startersfondsen zijn bedoeld om uit te zetten in Startersleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd. De gemeentelijke startersfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Startersleningen	354.849	321.873
Saldi op gemeentelijke startersrekeningen	66.463	37.590
	421.312	359.463

19 Gemeentelijke duurzaamheidsfondsen

Het verloop van de totaal door alle gemeenten opgebouwde gemeentelijke duurzaamheidsfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013		2012
		Bedrag		Bedrag
Schuldrest per 1 januari		14.914		12.284
Bij: gestort door gemeenten	5.282		3.674	
bijgeboekte rente	174		159	
		5.456		3.833
Af: opgenomen bedragen	675		20	
mutatie gemeentelijke	592		1.133	
duurzaamheidsfondsen				
beheervergoeding	62		50	
		21		1.203
Schuldrest per ultimo		20.391		14.914

Saldi op gemeentelijke Duurzaamheidsrekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in Duurzaamheidsleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd.

De gemeentelijke duurzaamheidsfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Duurzaamheidsleningen	8.853	6.857
Saldi op gemeentelijke Duurzaamheidsrekeningen	11.538	8.057
	20.391	14.914

20 Provinciale stimuleringsfondsen

Het verloop van de door alle gemeenten opgebouwde provinciale stimuleringsfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013		2012
		Bedrag		Bedrag
Schuldrest per 1 januari		4.466		2.574
Bij: gestort door provincies	2.000		2.000	
mutatie provinciale	1.261		-	
stimuleringsfondsen				
bijgeboekte rente	33		11	
		3.294		2.011
Af: opgenomen bedragen	-		-	
mutatie provinciale	-		110	
stimuleringsfondsen				
beheervergoeding	19		9	
		19		119
Schuldrest per ultimo		7.741		4.466

Saldi op provincierekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in provinciale Stimuleringsleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd.

De provinciale stimuleringsfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Provinciale Stimuleringsleningen	6.564	3.341
Saldi op Provincierekeningen	1.177	1.125
	7.741	4.466

21 Provinciale startersfondsen

Het verloop van de provinciale startersfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		48.346	37.048
Bij: gestort door gemeenten	10.590		12.000
bijgeboekte rente	543		177
		11.133	12.177
Af: opgenomen bedragen	239		664
beheervergoeding	238		215
		477	879
Schuldrest per ultimo		59.002	48.346

Saldi op de provinciale startersrekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in Startersleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks

opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd.

De provinciale startersfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Startersleningen	47.513	42.984
Aanwysrechten provinciaal startersfonds	2.938	1.778
Saldi op provinciale startersrekeningen	8.551	3.584
	59.002	48.346

22 Provinciale duurzaamheidsfondsen

Het verloop van de provinciale duurzaamheidsfondsen is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		10.016	5.041
Bij: gestort door provincies	16.000		4.800
mutatie provinciale duurzaamheidsfondsen	-		109
bijgeboekte rente	218		102
		16.218	5.011
Af: opgenomen bedragen	2.699		-
mutatie provinciale duurzaamheidsfondsen	1.261		-
beheervergoeding	76		36
		4.036	36
Schuldrest per ultimo		22.198	10.016

Saldi op de provinciale duurzaamheidsrekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in Duurzaamheidsleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd.

De provinciale duurzaamheidsfondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Duurzaamheidsleningen	12.426	5.778
Saldi op provinciale duurzaamheidsrekeningen	9.772	4.238
	22.198	10.016

23 Corporatiefondsen

(BEDRAGEN X € 1.000)

		2013	2012
		Bedrag	Bedrag
Schuldrest per 1 januari		13.606	5.060
Bij: gestort door corporaties	7.958		8.607
bijgeboekte rente	9		4
		7.967	8.611
Af: opgenomen bedragen	-		-
beheervergoeding	100		65
		100	65
Schuldrest per ultimo		21.473	13.606

opvraagbaar. Gezien het karakter en verwachte verloop zijn deze gelden als langlopende schuld gepresenteerd.

De corporatiefondsen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Corporatie Startersleningen	20.008	13.024
Saldi op corporatierekeningen	1.465	582
	21.473	13.606

Saldi op de corporatierekeningen zijn bedoeld om uit te zetten in Corporatie Startersleningen. In principe zijn deze gelden dagelijks

24 Onderhandse lening ABN AMRO

Dit betreft de renteloos door ABN AMRO beschikbaar gestelde lening van € 102,8 miljoen. Uit de hoofdsom van deze lening, evenals de rentebaten die hieruit voortvloeien, zijn trekkingsrechten op Bouwfonds Stimuleringsleningen 2000 toegekend aan de hiervoor in aanmerking komende gemeenten.

De lening wordt afgelost in tien jaarlijkse termijnen van elk € 10,3 miljoen, voor het eerst per 1 juli 2004. De laatste aflossing is betaald op 1 juli 2013.

Als zekerheid voor deze lening is de portefeuille Bouwfonds Stimuleringsleningen 2000 verpand en/of worden tegoeden bij ABN AMRO en/of Rabo Vastgoedgroep aangehouden, dit tot maximaal de schuldrest van de lening.

Het verloop van de lening is als volgt:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Saldi per 1 januari	10.278	20.556
Af: aflossing in boekjaar	10.278	10.278
Stand per ultimo	-	10.278

Deze middelen worden als volgt aangehouden:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Uitgezet in Bouwfonds Stimuleringsleningen 2000	28	1.080
Uitgezet in Bouwfonds Combinatieleningen	218	423
	246	1.503
Toegekende SVn aanwijzingsrechten	-246	-1.503
Gereserveerd voor aflossing ABN AMRO	-	10.278
	-246	8.775
Schuldrest per ultimo	-	10.278

25 Overige langlopende schulden

Dit betreft gelden die worden aangehouden ter zekerheid van uitgezette leningen.

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Overige langlopende schulden	1.394	1.718

KORTLOPENDE SCHULDEN

De saldi op de bouwkredieten betreffen voornamelijk nog uit te betalen gelden op reeds verstrekte leningen.

26 Overige schulden en overlopende passiva

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Bouwkredieten	9.228	11.024
VROM fonds	71	71
Overige kortlopende schulden en Overlopende passiva	3.905	4.132
	13.204	15.227

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Komende productie

(BEDRAGEN X € 1.000)

	2013	2012
	Bedrag	Bedrag
Toegezegd: uitgebrachte, nog niet geaccepteerde offertes	21.303	21.846
Geaccepteerde, nog niet gepaseerde offertes	2.590	2.445
Overige langlopende financiële vaste activa	23.893	24.291

Swap

Uit hoofde van afdichting van onderliggende risico's lopen per ultimo van het jaar verschillende swap contracten.

Om renterisico's af te dekken, zijn de volgende renteswaps gecontracteerd:

- voor € 184,5 miljoen (2012: € 132,8 miljoen) contracten waarbij een vaste rente wordt betaald van gemiddeld 3,18% en een variabele rente wordt ontvangen op basis van het zesmaands euribor. Deze contracten kennen looptijden variërend van 19 januari 2014 tot 1 januari 2029.

Toelichting

De rente risico's worden afgedekt met renteswapcontracten. De marktwaarde van de renteswaps bedraagt per 31-12-2013 € 18,5 miljoen negatief (2012: € 19,2 miljoen negatief). De negatieve marktwaarde in de renteswaps wordt gecompenseerd door een positieve marktwaarde in de verstrekte leningen. Per balansdatum is een effectiviteitsmeting verricht op de lopende portefeuille en renteswaps. Uit deze meting blijkt dat het financiële instrument effectief is. Op basis van kostprijs-hedge accounting en het hedgebeleid is daarom geen last in de staat van baten en lasten verantwoord.

SVn heeft voor € 46,8 miljoen renteswaps gecontracteerd waarin een breakclause is opgenomen, hiervan kan € 23,1 miljoen jaarlijks worden ontbonden. De marktwaarde van de renteswaps met breakclause per 31 december 2013 bedraagt € 4,1 miljoen, waarvan € 2,8 miljoen betrekking heeft op een jaarlijkse breakclause.

Financiële instrumenten worden slechts gebruikt om lopende risico's (vanwege verstrekte - of hard toegezegde financieringen) af te dichten. In de door SVn gesloten derivatencontracten is geen verplichting opgenomen dat SVn, op verzoek van de bank, bedragen moet bijstorten ter

afdekking van uit gesloten transacties voortkomende risico's (margin verplichting). SVn neemt geen open, toekomstige posities in. Het beleid is er op gericht gevolgen van rente- en koersschommelingen te beperken.

Tot slot loopt SVn ook verder geen andere liquiditeits- en rente- risico's anders dan uit hoofde van de normale bedrijfsvoering.

Wet op het financieel toezicht (het onderdeel voormalige Wet toezicht kredietwezen)

Een deel van de activiteiten van SVn valt onder de werking van de Wet financieel toezicht (onderdeel 'bankstatus'), echter hiervoor is van De Nederlandsche Bank een ontheffing ontvangen. De activiteiten waarvoor ontheffing is verkregen, betreffen specifiek zogenaamde niet-professionele partijen die bij SVn gelden aanhouden. Bij banken is op dergelijke gelden het depositogarantiestelsel van toepassing. Deze ontheffing is door De Nederlandsche Bank in 2006 verleend. Deze ontheffing is mede mogelijk door de onderliggende garanties van Rabobank. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft eind 2012 SVn onverkort te kennen gegeven dat deze ontheffing opnieuw voor drie jaar is verlengd. Aan de in deze ontheffing gestelde voorwaarden is in 2013 voldaan.

Deze voorwaarden behelzen onder andere:

- de som van de bij SVn door niet-professionele partijen aangehouden gelden, mag maximaal 3% van de totale toevertrouwde middelen bedragen. Eind 2013 was dit 0%.
- het bedrag van de door niet-professionele partijen bij SVn aangehouden middelen bedroeg per eind 2013 € 0,0 miljoen. Dit bedrag moet worden gedekt door een bancaire garantstelling. Deze garantstelling is afgegeven door de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. voor een (maximum) bedrag van € 5 miljoen.

Kredietovereenkomst

Er is een kredietovereenkomst gesloten met de Rabobank ter financiering van Startersleningen voor € 100 miljoen. Per ultimo 2013 maakt SVn geen gebruik van deze kredietfaciliteit.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(ALLE BEDRAGEN X € 1.000)

27 Renteresultaat

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Rentebaten			
Liquide middelen	825	400	992
Financiële vaste activa	18.059	19.550	15.533
Overige rentebaten	1.264	-	2.215
	20.148	19.950	18.740
Rentelasten			
Langlopende schulden	9.104	10.450	6.701
Derivaten	4.339	4.000	3.117
Overige rentelasten	1.324	-	2.272
	14.767	14.450	12.090
Renteresultaat	5.381	5.500	6.650

In 2013 heeft SVn een goed renteresultaat gerealiseerd. Dit wordt verklaard door aanhoudende lage (variabele) rentestanden enerzijds

en een gemiddeld hoge stand van beschikbare middelen anderzijds. In totaal was het renteresultaat lager dan in 2012.

De rentebaten uit financiële vaste activa kunnen als volgt worden uitgesplitst:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Leningen ¹	17.512	18.870	14.999
Overige leningen ²	547	680	534
	18.059	19.550	15.533

De rentelasten uit schulden aan klanten kunnen als volgt worden uitgesplitst:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Gemeenterekeningen	-6	100	58
VROM Startersrekening	-	-	-
(financiering) Stimuleringsleningen ¹	8.901	10.200	6.481
Overige lasten	209	150	162
	9.104	10.450	6.701

- (1) Onder leningen zijn opgenomen: gemeentelijke Stimuleringsleningen, Startersleningen en Duurzaamheidsleningen), Bouwfonds Stimuleringslening, Bouwfonds Stimuleringslening 2000 en Bouwfonds Combinatielening
- (2) Onder de overige leningen zijn opgenomen: SVn-Pluslening, VROM VvE lening, Renovatielening, Annuïteitenlening en de Aflossingsvrije lening.

28 Vergoeding fondsen

Dit betreft de management fee die SVn ontvangt voor het fondsmanagement over het Nationaal Energie bespaarfonds (NEF) en de JESSICA fondsen. De kosten welke SVn voor het fondsmanagement maakt zijn opgenomen onder de beheervergoeding Fondsenbeheer en de overige kosten.

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Vergoeding NEF	545	-	-
Vergoeding JESSICA	206	-	-
	751	-	-

29 Overige baten

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Opbrengst afsluitkosten	2.288	1.910	2.245
Beheervergoedingen	3.522	3.410	3.063
Vrijval rentedekkingsfonds	3.800	-	-
Overige baten	363	225	235
	9.973	5.545	5.543

De opbrengst afsluitkosten heeft betrekking op de in het boekjaar verstrekte leningen. De opbrengsten zijn fors hoger dan begroot vanwege een (ten opzichte van de begroting) hogere productie. De beheervergoeding wordt berekend over de portefeuilles Stimuleringsleningen. De beheervergoeding is hoger uitgekomen

dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hoger dan begrote groei van de portefeuille.

30 Beheervergoeding Fondsenbeheer

Dit betreft de door Fondsenbeheer Nederland te Hoevelaken in rekening gebrachte kosten voor het gevoerde beheer. Deze vergoeding bestaat uit:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Managementvergoeding	531	531	510
Kostendeling met Rabo Vastgoedgroep	3.029	3.232	2.856
Gezamenlijke externe kosten	3.679	1.918	2.464
	7.239	5.681	5.830

De beheervergoeding Fondsenbeheer Nederland is gebaseerd op doorbelasting van werkelijke kosten. Deze zijn in 2013 hoger uitgekomen dan begroot was door inhuur van extra personeel vanwege de hoge productie enerzijds en van een aantal organisatorische aanpassingen als gevolg van de groei van de afgelopen jaren anderzijds en opstarten van Nationaal Energiebespaarfonds en JESSICA fondsen. Daartegenover waren door het stilleggen van het innovatieprogramma de automatiseringskosten lager dan begroot.

31 Overige kosten

De overige kosten bestaan uit:

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
Bestuur	40	36	34
Accountant	40	40	38
Advieskosten	115	115	76
Informatiemateriaal	111	100	92
Deelnemersbijeenkomsten	-	35	89
Communicatie algemeen	123	130	72
E-business	70	205	60
Algemene kosten	225	120	93
Kosten Nationaal Energiebespaarfonds	323	-	-
Kosten JESSICA	200	-	-
	1.247	781	554

De stijging in de overige kosten worden met name veroorzaakt door externe kosten Nationaal Energiebespaarfonds en JESSICA, respectievelijk € 0,3 miljoen en € 0,2 miljoen.

05 Jaarverslag

Lage btw
verlengd tot
eind 2014

Zes miljoen euro
voor Brabanders die
eerste huis kopen

OVERIGE GEGEVENS

Helft van senioren
heeft komende jaren
klusplannen

05 OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

STATUTAIRE REGELING BETREFFENDE DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen omtrent de resultaatbestemming. De bestemming van het resultaat is derhalve voorbehouden aan het bestuur van de stichting.

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR 2013

De jaarrekening 2013 is vastgesteld in de bestuursvergadering gehouden op 23 april 2014. Het bestuur heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld en stelt voor om het resultaat over het

boekjaar 2013 ten bedrage van € 7.620.000 toe te voegen het vrij besteedbaar vermogen. Dit is aldus in de jaarrekening verwerkt.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM MET BELANGRIJKE FINANCIËLE GEVOLGEN

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaats gevonden die vermeld zouden moeten worden in de jaarstukken.

Hoevelaken, 23 april 2014

BESTUUR

Mr. Th. C. de Graaf	Voorzitter
F.J.M. Crone	Secretaris en Penningmeester
Drs. F.A.M. Kerckhaert	Bestuurslid
Mevrouw M. Drijver	Bestuurslid
Ing. J.E. van der Maas	Bestuurslid

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

*Aan het bestuur van Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
Nederlandse gemeenten*

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in het jaarverslag 2013 opgenomen jaarrekening 2013 van Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten te Hoevelaken gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van het bestuur, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 64o Organisaties zonder winststreven. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijking van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de

redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL BETREFFENDE DE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge de ontheffing als bedoeld in artikel 3:5, vierde lid van de Wet op het financieel toezicht, die door De Nederlandsche Bank op 20 december 2012 is verleend aan Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, verklaren wij dat de totale waarde van de financiële verplichtingen die zijn ontstaan door het in de uitoefening van het bedrijf buiten besloten kring aantrekken, ter beschikking verkrijgen of ter beschikking hebben van opvorderbare gelden van anderen dan professionele marktpartijen steeds is gedekt door een garantstelling zoals bedoeld in de voorschriften die De Nederlandsche Bank aan de ontheffing heeft verbonden.

Zwolle, 23 april 2014

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. A.J.E. Jansman RA

DEELNEMERS GRONINGEN

Appingedam
Delfzijl
De Marne
Eemsmond
Groningen
Grootegast
Haren
Hoogezand-Sappemeer
Leek
Loppersum
Marum
Menterwolde
Oldambt
Pekela
Provincie Groningen
Slochteren
Stadskanaal
Vlagtwedde
Winsum
Zuidhorn

DEELNEMERS LIMBURG

Beek (Lb)	Nederweert
Beesel	Onderbanken
Bergen (Lb)	Peel en Maas
Brunssum	Provincie Limburg
Echt-Susteren	Roerdalen
Eijsden-Margraten	Roermond
Gennep	Schinnen
Gulpen-Wittem	Simpelveld
Horst aan de Maas	Stein
Kerkrade	Vaals
Landgraaf	Valkenburg (Lb)
Leudal	Venlo
Maasgouw	Venray
Maastricht	Voerendaal
Meerssen	Weert

SAMENWERKINGSPARTNERS

Woongoed 2-duizend

DEELNEMERS NOORD-HOLLAND

Aalsmeer	Heemskerk	Stede Broec
Alkmaar	Heemstede	Texel
Amstelveen	Heerhugowaard	Uitgeest
Amsterdam	Hendrik-Ido-Ambacht	Uithoorn
Beemster	Hilversum	Weesp
Bergen	Hollands Kroon	Wormerland
Beverwijk	Hoorn	Zaanstad
Blaricum	Huizen	Zandvoort
Bloemendaal	Koggenland	
Bussum	Landsmeer	
Castricum	Medemblik	
Den Helder	Naarden	
Diemen	Oostzaan	
Drechterland	Opmeer	
Enkhuizen	Purmerend	
Haarlem	Schagen	
Haarlemmerliede en	Schermer	
Spaarnwoude	Stadsdeel A'dam	
Haarlemmermeer	Oud-West	

SAMENWERKINGSPARTNERS

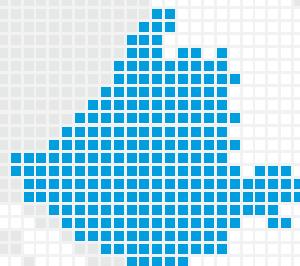
De Alliantie
IbbY
Parteon
Woningbedrijf Velsen
Woningstichting Den Helder
Wooncompagnie Hoorn
Ymere

DEELNEMERS ZUID-HOLLAND

Albrandswaard	Leiderdorp	Strijen
Alphen aan den Rijn	Leidschendam-	Teylingen
Barendrecht	Voorburg	Vlaardingen
Bergambacht	Lisse	Vlist
Bernisse	Maassluis	Voorschoten
Binnenmaas	Midden-Delfland	Waddinxveen
Bodegraven-Reeuwijk	Ministerie BZK	Wassenaar
Delft	Molenwaard	Westland
Den Haag	Nederlek	Westvoorne
Dordrecht	Nieuwkoop	Zoetermeer
Giessenlanden	Noordwijk	Zoeterwoude
Goeree-Overflakkee	Noordwijkerhout	Zuidplas
Gorinchem	Oegstgeest	Zwijndrecht
Gouda	Oud-Beijerland	
Hardinxveld-	Papendrecht	
Giessendam	Pijnacker-Nootdorp	
Hellevoetsluis	Ridderkerk	
Hillegom	Rijnwoude	
Kaag en Baassem	Rijswijk	
Katwijk	Rotterdam	
Krimpen aan den	Schiedam	
IJssel	Schoonhoven	
Lansingerland	Sliedrecht	
Leiden	Spijkenisse	

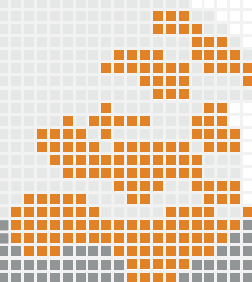
SAMENWERKINGSPARTNERS

Casade
Trivire

DEELNEMERS **ZEELAND**

Borsele
Goes
Kapelle
Middelburg
Noord-Beveland
Provincie Zeeland
Reimerswaal
Schouwen-Duiveland
Sluis
Terneuzen
Tholen
Veere
Vlissingen

DEELNEMERS NOORD-BRABANT

Baarle-Nassau	Halderberge	Sint Anthonis
Bergeijk	Heeze Leende	Sint-Michielsgestel
Bergen op Zoom	Helmond	Sint-Oedenrode
Bernheze	Hilvarenbeek	Steenbergen
Best	Laarbeek	Tilburg
Bladel	Landerd	Uden
Boxmeer	Loon op Zand	Valkenswaard
Boekel	Maasdonk	Veghel
Boxtel	Mill en Sint Hubert	Veldhoven
Breda	Moerdijk	Waalwijk
Cranendonk	Oirschot	Werkendam
Drimmelen	Oisterwijk	Woensdrecht
Eindhoven	Oosterhout	Woudrichem
Etten-Leur	Oss	Zundert
Geertruidenberg	Provincie	
Geldrop-Mierlo	Noord-Brabant	
Gemert-Bakel	Roosendaal	
Gilze en Rijen	Rucphen	
Goirle	Schijndel	
Grave	's-Hertogenbosch	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Thuisvester
Volksbelang Made
Woningstichting Goed Wonen

DEELNEMERS **UTRECHT**

Amersfoort	Provincie Utrecht
Baarn	Renswoude
Bunschoten	Rhenen
Bunnik	Soest
De Bilt	Stichtse Vecht
De Ronde Venen	Utrecht
Eemnes	Utrechtse Heuvelrug
Houten	Veenendaal
IJsselstein	Vianen
Leusden	Wijk bij Duurstede
Lopik	Woerden
Montfoort	Woudenberg
Nieuwegein	Zeist
Oudewater	

SAMENWERKINGSPARTNERS

De Alliantie

DEELNEMERS OVERIJSSSEL

Almelo	Oldenzaal
Borne	Olst-Wijhe
Dalfsen	Ommen
Deventer	Provincie Overijssel
Dinkelland	Raalte
Enschede	Rijssen-Holten
Haaksbergen	Staphorst
Hardenberg	Steenwijkerland
Hellendoorn	Tubbergen
Hengelo (Ov)	Twenterand
Hof van Twente	Wierden
Kampen	Zwartewaterland
Losser	Zwolle

SAMENWERKINGSPARTNERS

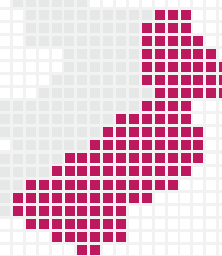
Sichting Woonconcept
Woningstichting Vechthorst

DEELNEMERS **FLEVOLAND**

Almere
Dronten
Lelystad
Noordoostpolder
Urk
Zeewolde

SAMENWERKINGSPARTNERS

De Alliantie
IbbA
Mercatus
OFW Dronten
Ymere

DEELNEMERS **GELDERLAND**

Aalburg	Ermelo	Provincie Gelderland
Aalten	Geldermalsen	Putten
Apeldoorn	Hatterum	Renkum
Arnhem	Heerde	Rheden
Barneveld	Heumen	Scherpenzeel
Berkelland	Lingewaard	Tiel
Bronckhorst	Lochem	Voorst
Brummen	Montferland	Wageningen
Doesburg	Nederbetuwe	West Maas en Waal
Doetinchem	Nijkerk (Gld)	Westervoort
Druten	Nijmegen	Wijchen
Duiven	Nunspeet	Winterswijk
Ede	Oost Gelre	Zevenaar
Elburg	Oude IJsselstreek	Zutphen
Epe	Overbetuwe	

SAMENWERKINGSPARTNERS

De Kernen
Stichting Volkshuisvesting Arnhem
Thuisvester
Woningstichting Putten

DEELNEMERS DRENTHÉ

Aa en Hunze
Assen
Borger-Odoorn
Coevorden
De Wolden
Emmen
Hoogeveen
Meppel
Midden-Drenthe
Provincie Drenthe
Tynaarlo

SAMENWERKINGSPARTNERS

Stichting Woonconcept
Woningstichting Domesta
Woonconcept

DEELNEMERS **FRIESLAND**

Achtkarspelen
Buren
Dantumadiel
Ferwerderadiel
Gaasterlân-Sleat
Harlingen
Kollumerland
Leeuwarden
Leeuwarderadeel
Lemsterland
Littenseradiel
Ooststellingwerf
Opsterland
Provincie Friesland
Smallingerland
Súdwest Fryslân
Terschelling
Tytsjerksteradiel

SAMENWERKINGSPARTNERS

Accolade
Elkien

COLOFON

Teksten SVn

Ontwerp Volta_thinks_visual, Utrecht

Fotografie Marsel Loermans, Den Haag
Creasource
Volta

Film Interviews; Real Concepts, Duiven
Bestuursvergadering; Marsel Loermans
Stimuleringslening; Studio-88, Kampen

Publiceren Blueberry, Breda

Postadres Postbus 9
3870 CA Hoevelaken

Bezoekadres Westerdorpsstraat 66
3871 AZ Hoevelaken

Website www.svn.nl

E-mail info@svn.nl

Telefoonnummer 033 253 9401